JUOZAPAS

APREIŠKIMAI

366

Ties Kuršu.
Pirmasis Mokytojo žygis į Lietuvą

JUOZAPAS

APREIŠKIMAI

366

Surinko
beigi spaudai parengė
JUOZAS ERLICKAS

VILNIUS

UDK 888.2-1
Er-115

ISBN 9986-16-247-5

© Juozas Erlickas, 2003
© Ilona Kukenytė,
dizainas, 2003
© „Tyto alba“, 2003

ĮVADAS Į MOKYTOJO DARBUS

Knygos tikslas ir užmojis – parodyti nuostabų naujo gyvenimo išplitimą senojoje Lietuvoje.

Nors autorystės klausimas kėlė abejonių dar II tūkstantmetyje, nūnai daugelis tyrinėtojų laikosi nuomonės, jog autorius – Lietuvos žemės raštininkas, istorikas, reikalų tvarkytojas Juozapas. Tai liudija knygos tūris bei stilius, taipogi tik šiam autoriui būdingas optimizmas, tikėjimas pergale ir didelis gailestingumas. Pasak padavimo, Juozapas pats dirbęs muitininku Kalvarijose, artimai draugavęs su garbingiausiais to meto kankiniais bei nusidėjėliais.

Knygoje daug istorinės informacijos, kuri sudaro nepaprastai vertingą visumą. Daug faktų, skelbiamų apreiškimuose, jau yra mokslo patvirtinta, ir tai labai pakelia veikalo autoritetą. Taigi negana grožėtis meistriška forma, ornamentu, simboliu – būtina atsiminti,

kad už jų slypi autoriaus troškimas pamokyti, įspėti bei sudrausti lietuvius.

Kiekvienas apreiškimas – moralinis tam tikros dienos koeficientas, kurį žinodami galime apskaičiuoti gyvenimo būdą ir siekti Optimumo.

Akivaizdu, jog daugelis apreiškimų rašyti jau mūsų laikais, kai žmones apėmė nusivylimas, nesulaukus to, kas žadėta. Juozapas ramina bendruomenę ir duoda praktinių patarimų, kaip pasaulio pabaigą pasidaryti savo namuose.

Juozas Erlickas

BŪDAS

Jūs įeinate į Rūmus, kuriuose trys šimtai šešiasdešimt šeši kambariai, atsisėdate ant aukso puodo ir sušunkate:

– Ei! Ar yra čia kas nors?

Jums atsako:

– Nieko nėra. Viskas čia jūsų.

Jūs pabąlate, paraustate ir išbėgate.

Ir parbėgęs savo lūšnelėn rašote prašymą pašalpai gaut.

VAIGŽDĖS

Dažnas nūnai verkšlena: ką gero nuveiksi be pinigų...

Klystate, gerbiamieji!

...Gūdus vidurnaktis. Aplinkui – tamsa. Ir tik mano kambary dega lempa.

Atveriu langą ir išleidžiu dalį šviesos Lietuvon.

Ilgai stoviu, mosuodamas ranka, idant toji pasiskleistų tolygiai.

Telydi jūs žingsnius, broliai...

ALTAS

Kitados, vaikeli, ir mes taip gyvenom – baltos buvo mintys, balti mūs darbai...

Pralėkė juodvarniai metai, sulesė baltus gyvenimus...

Kartais dar prisimenam save baltus ir nuliūdę siekiam baltos.

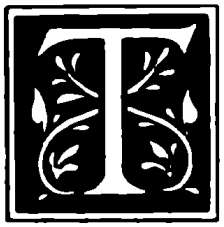

RAPŪS RYŠIAI. PRISIMINIMAS

Susitikom visiškai atsitiktinai. Aš laukiau traukinio, ji – dutūkstantųjų.

– Man taip neramu, – guodėsi.

– Bus tas pats, – raminau.

Ji puolė man į glėbį...

O išsiskyrėm kažin kaip kvailai. Ir traukinys, ir dutūkstantieji atėjo vienu metu. Aš išvažiavau, ji pasiliko.

TARTINI STRATEGINIAI PAVIDALAI

Galvoju apie ožiaragį. Kas jis toks? Kuom jis skiriasi nuo mūsiškių?

O kas būtų, jeigu aš būčiau ožiaragis?

Bet ar reikia apie tai galvoti?

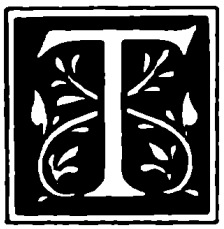

RYS KARALIAI

Seneliui Motiekai žentas draudžia būti kambary ir senelis kiauras paras leidžia virtualioj erdvėj.

Senelį Oleką marti šeria varlėm ir senelis jau neblogai šneka prancūziškai.

O senelio Zuoko vaikaičiai grybus sunkė – sykiu su vandeniu ir senelį išpylė.

IEMOS AKVARELĖ

Šalta!

Bet žiū – gūrina ponas ir radiatorių nešasi.

– Leisk pasišildyt!

Jis leidžiasi bėgt. Aš įsikimbu į radiatorių ir tempiu į save. Jis – irgi.

Ilgai šitaip tąsėm. Paskui sušilau ir nuėjau.

Ir tesiaučia pūgos, tekaukia vėjai! Visam gyvenimui liks širdy ta ugnelė, dovanota visai nepažįstamo žmogaus...

NEAPDAIRUMAS

Su nostalgija minim didžiavyrius... O juk patys net penkiasdešimt metų galėjom girdyt žirgus Juodmarėse.

Troškulys yra viskas.

Tai ne! Susitraukėm iki lopinėlio prie Baltijos ir susiraukę graužiam kits kitą.

Baltija sekli... Kur, ilgai graužę, atsigersma?

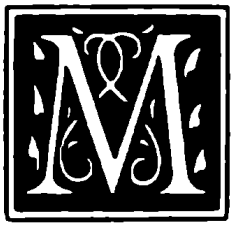

ILŽINŲ DVASIA

Pastebėjau, kad pirmadienis visados ateina po sekmadienio.

– O jei sekmadienio nebūtų? – paklausiau.

– Tai neįmanoma! – sakė man žmonės.

Šeštadienio vakare atsisveikinau su artimaisiais ir išlenkiau du litrus.

Išnyko sekmadienis, išnyko ir pirmadienis.

Tiesa, dar išnyko antradienis, trečiadienis, ketvirtadienis...

Bandymas ne visai pavykęs, bet aš nenuleidžiu rankų. Tokiam Edisonui, kol jis išrado elektros lemputę, prireikė devynių šimtų devyniasdešimt devynių bandymų.

Tai lemputė! O mano tikslas gal šimtąsyk aukštesnis.

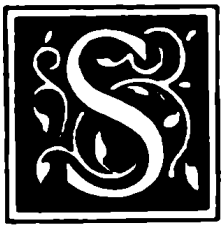

PINDULYS RŪKE

Vakarais mėgstu budėti Fabijoniškių gatvėj. Atvyksta daug svečių iš Europos, o namų numeracija čia labai paini.

Štai pribėga žmogelis, į belgą panašus.

– Kur septintas? – teiraujasi.

Parodau jam.

Aišku, tai devintas. Bet aš manau, kad devintas geriau nei septintas.

Kai paklaus, kur devintas, nurodysiu vienuoliktą.

Savo klientus aš visados perkeliu per du ženklus į priekį.

ĮNTYMIOS PASLAUGOS

Prie mano namų kažkoks tipas su šauninku.

– Seniai jūsų laukiu! – reiškia pretenzijas.

– Anksčiau negalėjau, – paaiškinu. – Ir bene mes tarėmės?

Jis kelia vamzdį.

– A kas yr? – klausiu.

– Turiu jus nušaut, – sako. – Man užmokėta.

– Eik tu!.. – atsakau, pabaigdamas rusiškai.

Užtrenkiu duris.

Kai man reikės – pats nusišausiu.

EROS NAUJIENOS

Pastebėjau, kad politikai atsiranda iš nieko, bet atgal į nieką nebeatvirsta.

Vadinasi, nieko Lietuvoje vis mažėja.

Manding, teisūs senieji meistrai, tvirtinantys, jog nieko čia nebus.

ROMANTIKA

Senis Kudirka visą naktį bildėjo už sienos.

– Tai bene vėl varpą kėlei? – rytą žegnojosi pati.

Kasdien vis mažiau vilties. Bet gerai, kad žmogus turi svajonę.

IMTOJI KALBA (1)

Duona... Pienas... Sūris... Varškė... Alus...
Dešra... Kokie paprasti lietuviški žodžiai.
O kaip prasmingai skamba!

TABILUMAS

Pirmąsyk Lietuvos vardas paminėtas tada, kai mūsų svečias Bonifacijus gavo per galvą.

Šiandien pasaulis prisimena Lietuvą, kai atliekame tokius pat žygius.

Užtat ir džiaugias širdis – per karus, marus, okupacijas, privatizacijas – išsaugojom papročius!

AKNYS

Šaltomis dienomis dažnai susimąstau: o už ką jus, mano protėviai, kitados iš šiltųjų kraštų išgrūdo?

Piktnaudžiavot tarnybine padėtimi? Bandėt užmegzt ryšius su barbarų gentimis?

O gal klastojot negarbingos praeities faktus: atseit ne iš beždžionių mes...

Knisuos į šiaudus ir niekaip sušilt negaliu.

UTEKĖJIMAS

Pastebėjau: kuo daugiau įkvepiu oro, tuo daugiau jo išpučiu Lietuvon.

Įkvepiu šaltą, o išpučiu – šiltą!

Gana! Prisipirkau maišų, pučiu orą į maišus ir užrišu. Gal vargšams padovanosiu, o gal suomiams parduosiu.

Už ką gi turėčiau šaltą Lietuvą šildyt?

IZIJA

Pabarškaitė pareiškė:

– Iš visų metų laikų man mieliausi – vasara, ruduo, žiema ir Paryžius!

– O Briuselis? – teiravosi virėjas majoras Urba.

– Jei vyrai pamirštų Briuselį, jie rastų kelią į moterų širdis!

Tatai išgirdę vyrai – žengte marš! – iš politikos.

Ir Lietuvai tapo geriau.

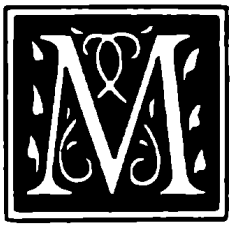

ŪSŲ PADĖTIS

Toks senelis stovi ištiesęs ranką. Jis visados rodo pirmyn, o mūsiškiai kairėn ir dešinėn eina.

Aš pakreipiu senelį taip, kad jis rodytų kairėn. Dalis tautiečių vis tiek dešinėn suka.

Pakreipiu dešinėn, pusė žmonių – į kairę.

Tada išskečiu jam rankas ir įsakau taip stovėt.

Dabar jau ne gėda ir svetimšaliui parodyt.

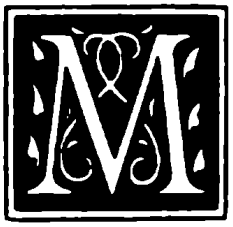

ŪSŲ ATEITIS

Jie susodina savo pensininkus į lėktuvus ir paleidžia į visas keturias puses. Ir seneliai klaidžioja po pasaulio sostines. Klegantys ir šypsantys, margais drabužėliais aprengti – puošia didmiesčių aikštes.

Kiti net prezidentais tampa...

Sakau jums: ir mes, lietuviai, taip darykim kaip amerikonai!

PAPRASTI STEBUKLAI

Gana liežuvius laidyt, milijonus vėjais leist!

Darome taip: pirmiausia rūpestingai ir be jokių išankstinių nuostatų apžiūrim patalpas. Radę mygtuką – spustelim. Jei šviesa prapuolė, vadinasi, blokai išjungti.

Tada visi išeinam pro slaptąsias dureles, o pagrindinius vartus užrakinam. Juoko dėlei pakabinam lentelę: „Atsargiai! Piktas šuo!"

Tada einam į restoraną. Briuselio milijonus – prageriam, Vilniaus – pasidalijam, priperkam žvakelių ir nušviečiam kelią į Vakarus.

ŪSŲ VALIA

Būna dienų, kai viskas krinta iš rankų: lėkštė, puodukas, šaukštelis...

Aišku, tu susinervini... Ir tada krinta darbas, tortas, kūdikis...

Bet jei nieko neturi – niekada niekas nekrinta.

Spręskite patys, kaip gyvent.

SKIRTUMAI

Štai daugsyk regėtas amerikoniškas vaizdelis: guli krauju pasruvęs tipas, rankos, kojos sulaužytos, galva perskilus...

– Ar viskas gerai? – klausia grožio karalienė.

– Aš puikiai jaučiuos! – atsako praskeltagalvis.

O mes? Sveiki – net kelius užtveriam!.. Ir prie Vyriausybės durų stovim, o ne gulim!..

Bet pabandyk paklaust: „Ar viskas gerai?“

Kaipmat skils galva.

KALBOS DEFEKTAI

– Kas valdo Lietuvą? – paklausė Vasiliauskas.

– O kas tau rūp! – atsakė Vasiliauskienė.

– O kažin ūkis ar kyla?

– Koks tavo reikalas!

Trečiąsyk Vasiliauskas paklausė:

– O kokia jūsų pavardė?

– Vasiliauskienė, – atsakė pati.

Taigi jei kalbėsi kaip žmogus, tau ir atsakys žmoniškai.

YVENIMO RATAS

Ateina toks metas, kai mūsų gyvenimas pakeičia kryptį, ir mes žengiam su juo koja kojon atgal.

Daugelis to nė nepastebi ir net kai sugrįžta vaikystėn, užuot sėdę smėlio dėžėn, atsisėda Seiman.

Ir laimingi pilsto iš tuščio į kiaurą.

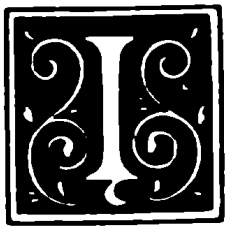

TARIMAI

Beldžiuos į Seimo vartus.

– Ar čia priimami įstatymai? Atnešiau keletą...

Duoda kailin ir išmeta lauk.

O juk tikrai žinau: čia!

Bet, ko gero, tik iš savų ir tik saviems...

O TRŪKSTA

Būna, kad išeini gatvėn ir atrodo, jog visi žmonės – ne vilkai, o broliai.

Vaikšto atsargiai, tarsi bijodami kits kitą užgaut, tiesia rankas, lyg norėdami apsikabint, o kartais ir ant kelių puola sakytum trokšdami atsiprašyt.

O, kad taip kasdien būtų plikledis!

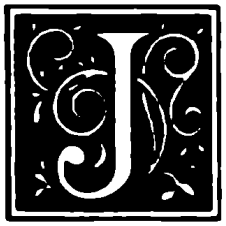

ŪSŲ GELBĖTOJAS

Vakarais, išėjęs į trylikto aukšto balkoną, vis mąstau: o kas būtų, jei ištiesčiau rankas delnais žemyn viršum miesto?

Palaikyčiau minutę... O jei pusvalandį?

Gal visi taptų riebūs, turtingi, išmintingi?

O gal visi nugaruotų?

Verkdamas bėgu iš balkono.

Nežinau, kokios galios slypi mano delnuose, bet žinau, kokios kumščiuose, ir einu gatvėn su tautiečiais individualiai padirbėt.

VELNUMAS

Jei būčiau prokuroras, ateičiau pas valdininką, kuriam iš gan žemos algos išdygo itin aukšta pilis, ir paklausčiau:

– Iš kur visa tai?

Jis paraudonuotų ir atsakytų:

– Nežinau.

Aš irgi paraudonuočiau. Susikibtume už rankų ir verktume.

AUJAS KURSAS

Mūsų valdovai vis dažniau vyksta į kokią nors keniją ar dar toliau. Bet sako: ne ilsėtis, o dirbt.

Ką gi jie ten dirba?

Mokosi iš tigrų, smauglių ir krokodilų!

Ak, sakau, vilkų pasauly jau buvom pramokę, kaip bent apysveikį kailį išnešt...

O kur dabar smuksim?

PROCEDŪROS

Kai chirurgas parodė man peilį, susimąsčiau: „Ką gi aš, paliegęs inteligentas, galėčiau anam parodyt?“

Išsitraukiau iš kelnių brošiūrą.

– Pats parašiau!

– Įsikišk ją į subinę, – patarė daktaras.

Padariau, kas specialisto liepta, ir tartum lengviau tapo.

Į mane bežiūrėdami ir kiti ligoniai pralinksmėjo.

Gal ir gana tų reformų.

ERUMAS

Gyveno senelis ir senelė...

– Šalta, – sako senelis. – Lįsk, motin, į krosnį, o aš tave padegsiu.

– Tujen, tėveli, pirmas, – kviečia senoji. – Tavo skūrelė sausesnė...

Taip ir ginčijosi nuo ryto ligi vakaro. Gal ir sustirę būtų.

Laimė, atgūrino naktį visai nepažįstami žmonės ir pakaitino laidyne padus.

NIEGAS SMEGENINĖJ

Nuo ankstyvo ryto traukia į Himalajus...

Žinau, yra žmonių, kurie specialiai ten važiuoja, kad galėtų net keletą mėnesių nesiprausti. Tupi sau ant kalno keteros su Viešpaties vardu lūpose. Danguje – šviesa, galvoje – tamsa. Ir tik blusos bei utėlės šmirinėja po drabužius, nelyginant lietuviai po Europą...

Kodėl, kodėl aš negalėčiau taip gyventi?

UOŠIRDUMAS

Anapus kelio – Patriūbavičiaus trobesiai. Paimu kirvį...

Grįžęs nuplaunu ašmenis, įkertu kaladėn ir ilgai stoviu kieme, žiūrėdamas į žvaigždes. Ir toksai pagauna liūdesys... Štai jau ir Patriūbavičiaus nebėr... Ramus, niekam neužkliūvantis vyras... Už ką jį? Svajojo... Bet ar daug tu pas mus prisvajosi? Kažin kiek dar galėjo gyvent... Deja, mirties valandos nepasirinksi.

Ir vaidenasi man, kad gyvenimas – tik piktas pokštas.

LIETUVA IR JOS GARSAS

Ar jums patiktų, jei koks tipas, atėjęs į jūsų namus, garsintų savo vardą?

Aišku, kad ne.

Tačiau ne paslaptis, kad yra lietuvių, kurie svetur nuolat garsina Lietuvos vardą. Kodėl jie taip daro?

Paaiškinimas gali būti tik vienas: Lietuva juda Europon greičiu, gerokai viršijančiu garso greitį. Todėl, jei niekas specialiai negarsintų, planetos gyventojai niekados nesuvoktų, kurioj vietoj mūsų greitaeigė. Užvertę galvas jie dairosi ton pusėn, iš kur sklinda verksmai ir aimanos, o Lietuva tuo metu, žiūrėk, jau Vienos baliuj bešokanti...

Remdamasis daktaro Kudirkos atradimais, nūnai, deja, pamirštais, drįstu kelt hipotezę: greitis, kuriuo juda mūsų Tėvynė, yra artimas šviesos bei tiesos greičiui.

DVIDEŠIMT PIRMOJO AMŽIAUS ILIUZIJOS

Nesisielokim, broliai, kad nuolat gerėja gyvenimas.

Juk lieka viltis: vienąsyk tai baigsis ir tada vėl gyvensim gerai.

DVIDEŠIMT PIRMOJO AMŽIAUS PASLAPTYS

Jei prie vieno avino pridėsi keturis – bus avių banda.

Tai kodėl prie vieno pridėjus šimtą keturiasdešimt – Lietuvos Seimas?

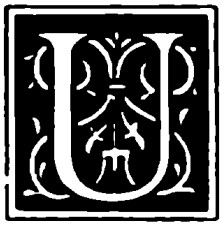

ŽKEIKTA VIETA

Dažnai pasvajoju: o, kad saulė šviestų ne dieną, kada ir šiaip gana šviesos, o naktį, kai iš pakampių lenda visoks laisvas ir nepriklausomas brudas!

Tai vienintelė mūsų viltis gyventi šviesiau.

Bet kur tau! Lietuvoj visada viskas antraip.

KODĖL MES TOKIE?

Kiek sniego! Gali prisigrūsti kišenes, semtis kibirais. Gali pasidėti baltą sniegą juodai dienai...

O žmonės dūlina pro šalį surūgusiais veidais.

Sakau: niekados neįvertinam, ką iškovoję.

STABMELDŽIŲ KRAŠTAS

Atskrido japonas Lietuvon, išėjo pasivaikščiot – šlumšt ant galvos varveklis.

Sakai: gavo, ko nusipelnęs. Japonų gyvenimą rikiuoja kosminis priežasties ir padarinio dėsnis.

Mes apie tai galim tik pasvajot.

Bet ir tokių varveklių nebūna, kokių mūsiškiai nusipelnę.

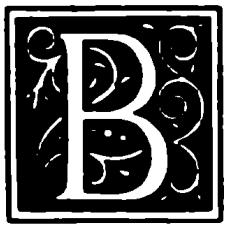

E ŠAKNŲ

Jis turėjo dvarą, kuriame buvo trisdešimt trys kambariai, pokylių salė ir stebėjimo bokštas.

Ir vis dėlto jis miegojo miegamajame, valgė valgomajame, stebėjo pro langą.

O juk dar holas per tris aukštus! Ką ten veikt?

Sykį jis ėmė ir pasikorė tam hole.

Tai mat kas būna, kai nėra tradicijų, kai aukštuomenė atsiranda iš nieko.

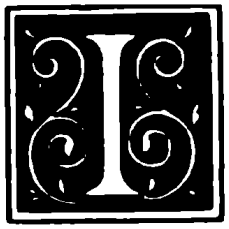

ŠNYKSTANTI LIETUVA

Sykį man prireikė pakeist rozetę ir aš parsivedžiau elektriką. Elektriką nutrenkė elektra.

Kitą kartą sugedo čiaupas ir parsivedžiau santechniką. Santechnikas paskendo vonioj.

O dar vėliau pasikviečiau stalių, kad pataisytų balkono duris. Stalius iškrito iš trylikto aukšto.

Geri specialistai, bet neprisitaikę prie rinkos.

NENDRĖ VĖJYJE

Kitą kartą, kai Lietuvoj vis krito gyvenimo lygis, gyveno toks senelis, kuris kasdien žiūrėjo į dangų. Jis norėjo pamatyt krintantį lėktuvą.

O lėktuvai, it laimė, vis lėkė pro šalį...

Ir numirė senelis, keikdamas gyvenimą, kuriame taip maža grožio.

ROTIKA

Eidamas iš miegamojo į virtuvę sutinku ponią, einančią iš virtuvės į vonią. „Kur aš ją mačiau?“ – galvoju.

Norėčiau paklaust, bet nedrįstu.

Pasiimu žnyples ir užsiveriu šaldytuve.

TAIP KALBĖJO VALENTINAS

Jei tu merginą sodini ant sofos, o
Ji sako „ne“, nepulk su kumščiais ir
Suprask gi, kad merginų Filosofija
Yra visai kitokia negu vyrų.

POŽIŪRIŲ SKIRTUMAI

Sėdžiu prie šventinio stalo ir toks pakilus jausmas! Atrodo, pasikinkytum baltus arklius ir lėktum rogėmis į Europą.

Bet girdžiu euroskeptikų balsus: mažiau reikia gert, vaikine!

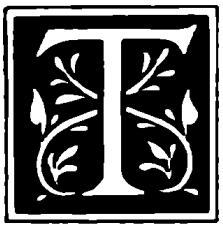

AIP KALBĖJO GEDIMINAS

Tai kas, kad šiandien sninga, kaukia vėjas –
Vis vien kvailai neklausinėk: ar nori?
Kas už Tėvynę sunkiai yr kentėjęs,
Lengvai tas gali imt bet kokiu oru.

LOGA

Pareigūnas nusičiaudėjo, ir jam iš gerklės iškrito gamykla.

Pareigūnas nusičiaudėjo dar sykį, ir iš gerklės iškrito gabalas Suvalkijos.

Kai nusičiaudėjo trečią sykį, iškrito kelias į Europą.

„Nieko, nieko, – tarė pareigūnas ir subraukė viską į stalčių. – Tai praeis.“

Bet daugiau niekados nebeėmė plikom rankom.

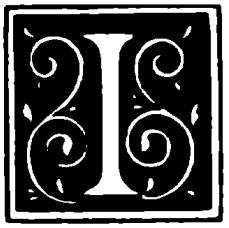

ŠEITYS

Išėjęs iš politikos, gali eit nebent į banką ir pinigus skaičiuot.

O va išėjęs iš galvos gali eit kur nori.

O jei nepastatytos tavo pilys, nepakinkyti jaguarai, vadinas, buvo galvoje negerai. Džiaukis, kad išėjai, ir niekuomet nebegrįžk atgalios.

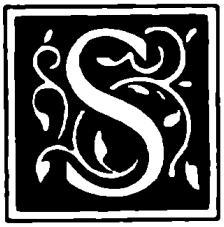

VETIMI

Kai tą poną sutinku, jis klausia:

– Kaip laikais?

Čiumpu jį už nosies ir laikaus.

Matau: nepatinka!

Tai kas būtų, jei bandyčiau už kišenės laikytis?

O jei mes, lietuviai, negalim laikytis viens kito, – kam tada bičiulį ir brolį vaidint?

Praeikim pro šalį, kaip laimė...

AULĖLYDIS NYKOS VALSČIUJE

Jei dantų protezas įkrito į unitazą, tai dar nieko nereiškia.

O vis dėlto pagalvoji, kad gyvenimas nėra toks gražus, kaip rašoma knygose.

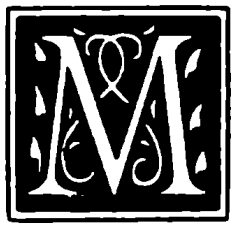

AŽOS DIDŽIOSIOS GAMTOS GUDRYBĖS

Moters rankose – galinga virtuvės technika. O ką turi vyras? Geriausiu atveju – butelį alaus ir pultelį kanalams perjungti.

Jėgos nelygios. Tad vis daugiau vyrų palieka šeimas ir išeina politikon.

Eidami politikon kai kurie vyrai ūmai stabteli, pakeičia kryptį ir nueina į alaus barą. Dalis jų ten lieka visam gyvenimui.

Šitaip gudri gamta ginasi nuo politikų pertekliaus.

AIRĖS

Visi žino: teisėjams didelės algos mokamos ne todėl, kad jų darbas užvis sunkiausias, o kad jie neimtų kyšių.

Sakau: teisinga būtų ir kitiems skirt priedus, idant jie nekrėstų šunybių – vaistininkai nenuodytų, daktarai nepjautų, virėjai nepiltų sriubon jūros mišinio...

Aišku, norint, kad valdžia atkreiptų dėmesį, žmonės pirmiausia turi parodyt, ką sugeba...

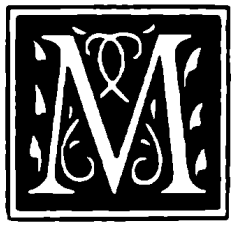

AŽOS LIETUVIŠKOS GUDRYBĖS

Apšerkšnię mūsų žiemos. Šalta pirkioj vakarais...

– Duokim garo! – šaukia Pabiedinskas.

Pabiedinskienė šmakšt peiliu jam į pilvą.

Eina garas iš vidurių. Šilčiau vėjų pagairėj.

MŪSŲ PASIDIDŽIAVIMAS

Pastebėjau, kad sniegas visados krinta baltas, o nukritęs – pageltonuoja, pažaliuoja ar net visai išgaruoja.

Vadinasi, sniegui Lietuvoj nėra gerai.

Bet kiek yra šalių, į kurias sniegas išvis nenori krist!

VIENIŠOJO IŠDIDUMAS

Žmona tyli miegamajame.

Vaikai klykia valgomajame.

Aš stoviu pereinamajame ir galvoju: kur man pereit?

Einu į tualetą ir atsisėdu.

Po pietų kažkas pabeldžia į duris, bet aš neatidarau.

Šiandien jau nieko nebelaukiu.

KLIEJI

Prisimenu: sėdi Kudirka prie lango, brūžina violončele.

– Graži maliodija! Bus kada nors Lietuvos himnas.

– Eik sau! – juokiasi būrai.

– O pamatysit! – šaukia Vincė.

Tie nusispjauna ir nueina. Niekas juo tada netikėjo. Tamsūs buvo laikai.

Dabar šviesu, bet kas iš to: didžiavyriais ir šiandien niekas netiki.

BLOGIAU GERIAU

Žmogus užlipo ant stogo ir pareiškė, kad kitais metais gyvensim dar blogiau. Susirinko didžiulė minia, klausėsi ir plojo.

– Šimtąsyk blogiau! – sušuko žmogus.

– Valio! – šaukė minia.

– Du šimtus!..

– Valio! Valio!

Ir išsiskirstė visi tik paryčiais – žvalūs, pralinksmėję.

O tuo pat metu kitam to paties miesto gale toks žmogelis šaukė, kad gyvensim geriau. Lietuviai paniurę dūlino pro šalį, o vienas net akmenį sviedė...

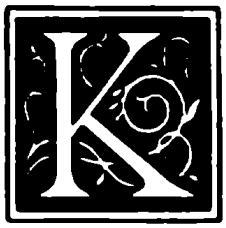

LIŪTYS KELYJE

Žiemą, žvelgdamas pro langą, vis jaudinuos, kad žmonės gali nenueit, kur reikia.

Štai ponas, klampojantis per gilų sniegą, toks panašus į kolūkietį.

Moteris, stumianti automobilį, – visai kaip tarybinė.

Žiema labai kenkia Lietuvos įvaizdžiui.

VISKAS Į GERA

Vėl krinta sniegas. Einu prie lango.
Ne, tai tik kiemsargis nukrito nuo stogo.
Ir atlėgsta širdis. Pagaliau pavasaris!

TIKĖJIMO KRIZĖ

Jau saulelė vėl... O džiaugsmo – nėr! Vis galvoji: o jeigu Viešpats pakels kainas už šildymą ir kitas paslaugas?

Ir tokia pagauna melancholija! Stveri kirvį ir ieškai sugyventinės...

PINDESYS IR SKURDAS

Prieš dvidešimt metų ji sakė: „Be tavęs negalėsiu gyvent“.

Vakar pamačiau Kalvarijų turguj: atrodė net labai gyva.

Atėjau pas ją į namus ir pranešiau:

– Štai lazda, krepšys... Pavasaris krūtinėj... Norėčiau pas tave gyvent.

O ta kad riktels:

– Policiją pakviesiu!

Išėjau neatsisveikinęs. Prieš dvidešimt metų negalėjo be manęs, o dabar jau ir su policininkais gali!

Keičiasi mano karta.

SVEČIAS

Tikriausiai tada bus pavasaris... Aš sėdėsiu prie didelio stalo...

Staiga išgirsiu:

– Kovo mėnesį gimusius prašom a-atsistot!

Džiaugsmingai pakilsiu, viena ranka sieksiu taurės, kita – kaimynės...

O kaimynė – tuščiom akiduobėm... O taurė – seniai išgerta...

Nusilenksiu ir pačiam puotos įkarštyje išeisiu iš tų namų.

REIŠKINIAI DANGUJE IR ŠIAURĖJE

Kai kovo mėnesį krinta sniegas, suprantam: tai tik beviltiškos kadenciją baigiančios žiemos pastangos pakeist situaciją.

Kai krinta ministras, irgi suprantam: tuščios nukaršusios daugumos pastangos...

Ir sniegas, ir ministras krinta šilton vieton. Sniegas išgaruoja, ministras sužaliuoja.

Gamtos ir valdžios dėsniams niekas negali pasipriešint.

AVASARIO BALSAI

Sakai: o vis dėlto išauš tokia diena, kai kandidatams nukapos liežuvius ir tik tada paleis į Lietuvą.

Išrinktiesiems nurėš sėdynes, išsukinės kojas, rankas – tik tada leis darbuotis vardan tos.

Verkdamas bučiuoju tave: ak, jaunystė! Kad aš galėčiau taip drąsiai žvelgt į rytojų...

ARDAN ATEITIES

Įsivaizduokit situaciją: Rusija. 2000-ieji. Prie televizoriaus drybso rusas, o pati jam sako:

– Šiukšles išnešk!

Rusas numoja ranka.

– Puškinas išneš.

Ir galybė ten yra darbų, kuriuos po šiai dienai atlieka tas didis vyras.

O Lietuvoj kas atliks? Maironis? Brazdžionis?

Kur tau! Neturim tokio dainiaus.

Užtat ir būtina skirt kultūrai daugiau lėšų. Gal ir pas mus užaugs...

Kad bent vaikaičiams būtų lengviau...

AUSTAS KASDIEN

Kada tik tą moteriškę sutinku, visuomet pasiteirauju:

– Ar jūsų Faustas dar gyvas?

– Visi bilietai parduoti, – atsako jinai.

Linktelim ir išsiskiriam. Aišku, aš nežinau, nei kas tas Faustas, nei kokie ten bilietai. Bet kai pagalvoji, kiek žmonių abejingai praeina vienas pro kitą nė nestabtelėję!..

ERIMAS

Mano pati vonioj guli, aš – tualete sėdžiu.
Gal nieko čia tokio...
O jeigu tai – meilė?

ILTI SANTYKIAI

Algirdas susitiko su Kristoferiu. Kristoferis su Benjaminu. Benjaminas su Albertynu. Albertynas su Abraomu. Abraomui gimė sūnus Izaokas.

Tai aukščiausias mūsų politikos įvertinimas.

PTIMIZMAS

Ar iš taburetės gali išsivystyt malūnsparnis?..

Bet jei iš tokių žemažiūrių skeltanagių taip greit išsivystė aukštoji visuomenė – abejonių nebėr: ne tik nuėjom į Europą, bet ir praėjom.

Tai ko tujen svarstai, kas geriau: šokti į šulinį ar pasikarti?

Pasikark šulinyje.

IALEKTINIS MATERIALIZMAS

Girdžiu balsus: gyvename geriau negu pernai, o po metų gyvensim geriau nei šiemet.

Mąstau: o po šimto?

Padarau šimtą.

Tikrai geriau!

APROČIAI

Štai vyturėlis. Kad gieda, kad plazda!.. Ir visai nesidomi, ar mes norim jo klausytis, ar neįsižeidę, kad andai paliko vienus rudenio purvynėj...

Paimu akmenį, sviedžiu į dangų. Nemėgstu saldžių balsų.

Aš jau pagadintas politikos.

PAVASARIO LINKSMYBĖS

Sakai: „Ak, kaip laukiau pavasario!
Maniau, išlįs iš po sniego paslėpti galai...
Ir štai pavasaris, o visi galai – vandeny. O vandenėlis – drumzlinas!“

– Žvelk giliau! – patariu.

Tu pasilenki...

Kartais pakanka menkiausio postūmio iš šalies, idant žmogus rastų ko ieškojęs.

GRARINIS

Tuščias šiemet pavasaris. Danguj – anei debesėlio. Galvoj – anei minties.

Išsižioju ir pučiu šiltą orą gamton.

Gamta pabunda, rąžosi ir dėkoja man.

Sumišęs užsičiaupiu, traukiuos į kertę. Ko gero, vėl ims lįst visokios žolės, karvės duos daugiau pieno – situacija dar labiau komplikuosis.

ARAMOS FONDAS

Vėjais paleidžiami milijonai...
Lietus nuplauna visus pėdsakus...
Baltas sniegas paslepia juodus darbelius...
Panašu, jog visos gamtos jėgos egzistuoja vien tam, kad Lietuvos valdžiai tarnautų.

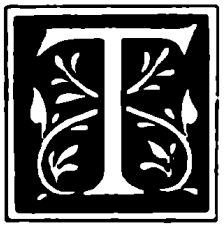

AMSIOS PROŠVAISTĖS

Sakau jums: dangus, kokį regime šiandien, atsirado gerokai prieš Nepriklausomybę, užtat nė vienas lietuvis neturi teisės tvirtinti, neva tai jo triūso vaisius, ar tuo labiau – pasiskirt sau ten sklypą.

Daugelis tautiečių tiek jau supranta, todėl vis rečiau bepakelia akis į dangų.

RĖSMĖ

Mūsų kaime visi geria, tik vienas vyriokas – ne.

Visi vieni kitiems snukius daužo, o tas – malkas skaldo.

Jei tokių būtų daugiau – visos malkos būtų suskaldytos, o gal net ir stogai užlopyti.

Bet kas toliau?

Kaime ir taip per daug žmonių. O jei dar visi ims dirbt!

AMTOS IŠDAIGOS

Dar visai neseniai gyveno toks senelis, kuris nesuprato Lietuvoj vykstančių procesų.

Europoj vykstančių procesų jis taip pat nesuprato.

Aišku, jis nesuprato ir procesų Filipinuose.

O numirė jis dėl to, kad paspringo bulvėm.

ERSMĖS

Štai ponas kantriai ieško kažko šiukšlių dėžėse net šventadieniais.

Štai kitas tiesia ranką kiekvienam, net nepažįstamam praeiviui.

Ir džiaugias širdis: kiek Lietuvoj darbščių, kiek draugiškų žmonių! Tegriūva Rytai, teprasmenga Vakarai – neprapulsim.

RARADIMAI

Vis dar pasitaiko tokių susitikimų, kurie sukrečia iki sielos gelmių.

Žiūriu: eina tautininkas ir prancūzišką batoną valgo.

Grįžęs namo aš ilgai verkiu.

NE ŠIOS ŽEMĖS PAUKŠČIAI

– Seneli! – šaukia vaikelis Mikelandželas. – Aš jau moku virtualion erdvėn įeit, galiu ką panorėjęs ten daryt! O tu...

– O aš, vaikeli, – šypso senelis Mykolas Algirdas, – aš niekad iš ten ir išėjęs nebuvau.

Visą laiką valdžioj!

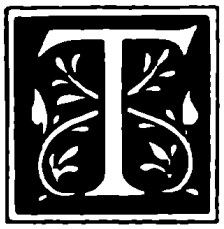

IKĖJIMO ŽODIS

Kur tik žiūriu – visur ne mūsiškiai. Jie taip gražiai gieda, taip smarkiai plasnoja ir taip aukštai nutupia... O kai praveria snapą – kąsnelis laisvės iškrinta.

Mūsiškiai kėblina koja už kojos... O kai pakelia galvą – tik sniegas drimba.

Neabejoju, kad mūsiškiai pralaimės.

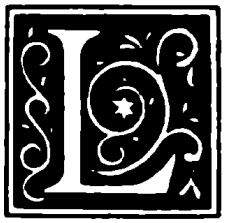

EMTINGOS SMULKMENOS

Keturiasdešimt metų jie žiūrėjo televizorių.

Keturiasdešimt pirmaisiais televizorius sprogo, ir jie pažvelgė vienas kitam į akis.

Dabar atskirai gyvena.

RYŠYS

Gatvėj timpteliu poną už skverno.

– Kaip gyvena Jokūbas?

– Nepažįstu Jokūbo!

Ir nors nueinam į skirtingas puses, aš nebesijaučiu toks vienišas dideliam mieste.

Juk abu nepažįstam Jokūbo.

ERĖJIMO ŽENKLAI

Antai moteris savo kūną pardavinėja.
– Keturiasdešimt litų.
– O kiek sveriat?
– Aštuoniasdešimt.
Paskaičiavęs linkteliu: man tinka.
Viso labo 50 centų už gyvo svorio kg.
O juk pasūdžius užteks iki rudens.

PAPRASTI SPRENDIMAI

Mano kaimynas jau dešimt metų kasdien plūsta valdžią, o jo gyvenimas kaip negerėjo, taip negerėja. Žmogus visai sutrikęs: kaip elgtis toliau?

Sakau: kreipkimės į visus Lietuvos nusikaltėlius ir paprašykim, kad, kol pagerės gyvenimas, nebedarytų nusikaltimų. Tada teisėjams nebereiktų mokėt algų, ir gyvenimas kaipmat pagerėtų. Ir nusikaltėliai vėl galėtų daryti nusikaltimus, o teisėjams vėl mokėtume atlyginimus.

Bet gyvenimas jau būtų pagerėjęs, ir niekas nebekeltų triukšmo!

YVENIMO RATAS

Sykį vienas rašytojas užtvėrė kelią skaitytojams. Jis klausė: „Kuom knygos prastesnės už runkelius?“

Skaitytojai apkūlė rašytoją ir įmetė į griovį.

Rašytojas parašė pareiškimą ir nunešė į policiją.

Policininkai apkūlė rašytoją ir išmetė pro duris.

Rašytojas aprašė savo gyvenimą ir nunešė į leidyklą.

Redaktorius palinkėjo rašytojui sėkmės ir išmetė jo gyvenimą į šiukšlių dėžę...

...Ant šiukšlyno elgeta kapstės. Radęs rašytojo gyvenimą, susisuko sau gūžtą, atsigulė ir užsirūkė.

O kai gyvenimas skaisčia ugnim sušvito, nustebęs šaukė: „Ėgi andai aš pats tai parašiau!..“

Atvažiavo gaisrininkai ir apkūlė...

LIETUVIS PARYŽIUJE

Stoviu kryžkelėj, žiūriu, kaip prancūzai eina pro šalį.

– Jūs einat pro šalį? – klausiu.

– Taip, – sako prancūzai. – Mes einam pro šalį.

Pašaipiai linkteliu galva. Nieko kito ir nesitikėjau.

AMTOS REIŠKINIAI

Sutikau Maironį. Santūriai linktelėjo, tarsi būčiau ne laureatas. Tai man nepatiko.

– Ar graži Lietuva, tėveli? Ar apie tokią svajojai?

– Pasitrauk! – suriko Maironis. – Nekliudyk!

Tada aš pamačiau, kad tai ne Maironis, o Janonis, todėl pasakiau:

– Pūslėtosios rankos, veidai prakaituoti... Mes sukuriam viską! O kaip gyvenam?

– O man nerūp! – atšovė Janonis. – Man nusispjaut!

Tada aš pamačiau, kad tai ne Janonis, o Brazdžionis, ir išsigandęs nuėjau.

Atsigręžęs pamačiau, kad tai ne Brazdžionis, o stulpas, bet jau nebevaliojau grįžt.

REIŠKINIAI GALVOJE

Jei būčiau susisiekimo ministras, susisiekčiau su Povilu ir pasakyčiau, kad atneštų alaus.

Paskui susisiekčiau su Jonu, Simonu, Andriejum ir Zebediejum.

Vakare susisiekčiau su Ona arba Magdalena.

Taigi štai kaip būtų linksma, gražu ir patogu, jei būčiau susisiekimo ministras.

Kita vertus, aš galiu ir dabar susisiekt!

Užtat ir galvoju: o kodėl pas mus vis dar atsiranda tipų, siekiančių tapti susisiekimo ministrais?

NUOSKAUDA

Vasiliauskas tarė:

– Tai kas, kad mes blogai gyvenam. Užtat mūsų vaikai gyvens gerai!

Mes, pagrobę, kas buvo po ranka – pantį, pagalį, – kad šoksim ant vaikų!

Daug, oi daug jų tada išmušėm.

ETEKTYS

Anava senelis net susirietęs žolę degina.

Priėjęs – brykšt! – ir padegu jam kelnes.

Oi, koks nepatenkintas! Matyt, blusų kelnėse turi.

Bet ir žolėj kiek nekaltų vabalėlių!..

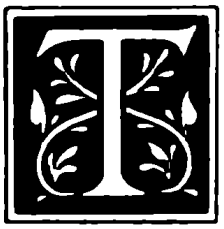

AUTINĖ JOGA

Indų išmintis: stovėti ant galvos – sveika.

Ar ne dėl to, vos tik vienas lietuvis atsistoja ant kojų, dešimt jau ir ropščiasi jam ant galvos?

Indoeuropiečiais esame mes gimę!

EPAGYDOMI

Pirmininkas tarė:

– Nusipelnėme gyventi geriau.

Lietuviai atsakė:

– Eik tu šikt!

Tas nuėjo. Grįžęs – vėl tą patį...

Yra tipų, kuriems jokios priemonės nebepadės...

PASTOVUMAS

Prisimenu: sėdėjom Lenino aikštėj.

– Užsimerk ir išsižiok, – pasakiau.

Tu užsimerkei ir išsižiojai. Aš nuėjau.

Vakar išvydau tave Nepriklausomybės aikštėj.

Dvidešimt metų praėjo... O nėmaž nepasikeitei.

IŠKUMAS

Klausiu: ar dar toli grindys?
– Ant grindų stovi, – atsako pati.
Viską ji žino! Užtat ir gyvenu čia.

VIKRUOLIAI

Mano kaimynas praeitam, sovietiniam, gyvenime buvo didelis sukčius.

O jau kaip šiandien jis moka suktis!

Yra tipų, kuriems nusispjaut į karmos dėsnius.

PASIRINKIMAS

Vasiliauskienė tarė:

– Gyvena žmonės! Siekia mokslo aukštumų, verslo platumų...

Vasiliauskas krūptelėjo ir sulindo iki juostos į žemę.

– Integruojasi! Balotiruojasi!

Vasiliauskas sulindo žemėn iki ausų.

– Kas tau? – paklausė moteris.

Vasiliauskas išspjovė slieką ir prasmego skradžiai.

VĖZDAS IR BORUŽĖ

„Esam priblokšti!“ – sako teisėjai, išgirdę apie tamsius kolegų darbelius.

Užsimerkiu, regiu: kojeles užvertę guli teisėjai savo aukštose pilyse, žiopčioja rausvom burnytėm ir skėsčioja trumpom rankytėm.

Eisiu. Pakelsiu. Glausiu prie širdies...

O juk aš, tamsuolis, maniau: teisėją tik vėzdu galima priblokšt.

SODINUKAI

Tujen dūsauji: štai visokie augalai sužaliuos, bet neilgam.

Atšiaurus čia klimatas.

Raminu: valdininkai mūsų platumose tai amžinai žaliuoja!

Klimatas niekuo dėtas. Tik reik žinoti, kur pasodint.

NEOBALTIJOS KELIAS

Naktis... Snaudžia tamsūs miškai... Tik girdėt, kaip lietuviai bebarzdžiai peilius galanda.

– Susiimkim už rankų ir pastovėkim, – pasiūliau.

Tatai išgirdęs Rėmelis susiėmė už galvos, o Dūmelis pasiėmė, ką radęs jo kišenėse. Rėmelis suėmė Dūmelį už gerklės. Dūmelis Rėmelį – už sprando.

Nusirito abu šalikelėn.

Tada aš suėmiau save į rankas ir pastovėjau kurį laiką ten vienas.

SENIEJI LIETUVIAI. NAUJOSIOS ERDVĖS

Vienas žmogus keliavo į Tilžę, bet atsidūrė kirpykloj. Iš kirpyklos jis pakliuvo į kepyklą, iš kepyklos į siuvyklą, iš siuvyklos į raugyklą, o iš raugyklos į kažkokius sandėlius.

Dabar, sako, jau Graikijoj.

ISKAS PAPRASČIAU

Uždegiau ant torto žvakeles.

– Atvažiuokit! – skambinu gaisrinėn.

Atlėkė pulkas gaisrininkų. Valgėm, gėrėm, grojo čigonų trio – vakarėlis buvo tikrai gražus.

Užtat ir sakau: jei nori su žmonėmis pabendraut – kaimą supleškint nebūtina.

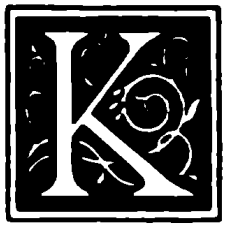

ITAS PASAULIS

Nusprendęs ūkininkauti naujoviškai, ilgai svarsčiau, kurią ūkio šaką pasirinkt.

Pasirinkau rutulio stūmimą. Strykteli, rikteli ir nustumi.

Paprasta. Prasminga.

ŠITAS PASAULIS

Antai ministras ūkio šaką, ant kurios pats sėdi, kerta.

Nukris. Tikrai nukris.

Bet šaką tai jau parsivilks namo!

VETIMAS

Stoviu kryžkelėj.

– Jūs einat į šitą pusę?

– Taip, – sako žmonės. – Į šitą.

– O kuom šita už aną geresnė?

Žmonės nueina ir aš nudūlinu jiems iš paskos.

Paskui apsisuku ir dūlinu į kitą pusę.

Bet galėčiau ir vietoj stovėt.

Nuo manęs čia niekas nepriklauso.

ALVIS

Jis kalė dieną ir naktį, bet kai nukaltą jo gyvenimą tėškė valdininkai purvan, pasigirdo: pš-š-š...

Jis padegė kalvę ir išėjo miestan. Luktelėjo už kampo ir kalė...

Dabar aukštajam dvarely gyvena.

O kai teškia kieno gyvenimą purvan, prokuratūroj pasigirsta: tš-š-š...

TEBĖTOJAS

Stebėtojo darbas nėra lengvas. Būna: pastebi ir nustembi. O tai – pavojinga.

Dėl to aš jau kelinti metai užsimerkęs. Geri žmonės perveda į banką.

Kad ir užsimerkęs, o pastebiu: nepastebinčių daugėja.

Manau, tai visuomenės brandumo ženklas.

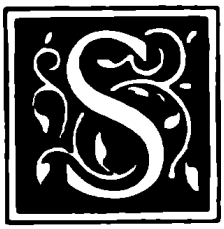

ILPNUMO KAINA

Pavasario naktimis mėgstu ant geležinkelio bėgių pagulėt.

Žiūriu į skylėtą dangų... Ir mano kelnės skylėtos... Koksai ryšys tarp žmogaus ir dangaus!

Bet štai ateina traukinys, ir aš traukiuos į šalį.

Užtat ir negerbiu savęs. Kitas nepasitrauktų.

Tokiems šiandien – dangus.

KOALICIJA

– Mūsų dienos kaip šventė! – pareiškė Rėmelis.

– Kaip žydėjimas vyšnios! – patikslino Dūmelis.

– Tai skubėkim gyventi! – paragino Žemelis.

Ir kad ims jie gyventi! Drąsiai, plačiai, šventiškai...

Sako: ilgai dar šitaip gyvens.

Ų YRA ŽEMĖ

Sakau jums: valdovų rūmų nūnai gali
rasti visose gražiausiose Lietuvos kertėse.
O kai kur jie net nebetelpa.

Tai ko gi jūs, broliai, taip trysčiojat:
rinkti centus dar vienų statybai ar palūkėt?

Tokius statyt ar anokius?

Bene jūsų tai reikalas! Valdovas
užsimanys – valdovas ir pasistatys.
O stilius bus toks, kokiam jūs nė per
šimtmečius nepririnktumėt.

RIBOTI REZERVAI

– Ar ne jus vakar nušovė ties Panevėžiu? – teiraujasi toks ponas.

– Atrodo, kad ne, – sakau.

– Ar jūs tuom tikras?

Atsakau, jog nūnai niekuom negali būt tikras. Bet aš turiu liudytojų.

– Gaila, – jis atsidūsta, nudūlina liūdnas.

Ir man liūdna. Bet ką galiu padaryt? Kiekvienam geras nebūsi.

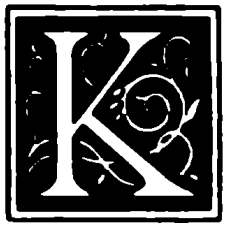

RAŠTOTYRA

Vis daugėja mūsiškių, be jokio reikalo po pasaulį važinėjančių.

Patykojęs užmaunu tokiam ant galvos maišą, įsodinu į savo seną geldą ir pavėžėjęs išlaipinu miškuose prie Baisogalos.

Ne visi dar gimtinės takeliai išvaikščioti!

PRASILENKIANTYS

Aš norėčiau jai pasakyti, kad greičiau nusiautų batus, pasidėtų šautuvą ir gultų į lovą, bet sakau kažkodėl visai ką kita:

– Gal pavakarieniautume?

– Mielai, – atsako ji.

Aš norėčiau pasakyti, kad ne valgis svarbiausia, bet vėl sakau kitką:

– Ar jūsų katinas vis dar griežia armonika?

– Mano katinas niekados negriežė!

– Kodėl?

Ji išvažiuoja į Bulgariją.

Svarbiausi dalykai visados lieka nepasakyti.

MODERNUS PAVASARIS

Ištirpo kišenėj litai... Kur pažvelgsi – prie ežerėlių, upelių – jau dygsta pilys...

– Kruša! – rėkia lietuvis.

Krūpteliu – tai gamtos ar valdžios reiškinys?

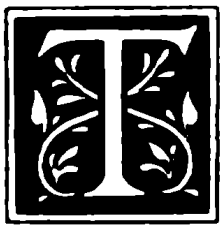

UŠČIOS VILTYS

Praėjo žiema... Ir pavasaris praeis...
Ateis ir praeis vasara... Paskui – ruduo...
Galvoju: ir ko jie čia valkiojasi?

RESTAURATORIAI

Žengiant į Vakarus sustabdė Vasiliauskas.

– Atsiminkit, vaikinai! Europoj yra net keli kultūriniai sluoksniai.

Susižvalgėm. Nė vienas apie tai nebuvo girdėjęs.

– Pirmiausia, – tarė Vasiliauskas, – reikia nuplėšt stogą ir įsiveržt į vidų.

– Toliau?

– Nuplėšt parketą ir sienų apmušalus.

– O toliau? Kas gi toliau, Mokytojau?

– Nuplėšt drabužius, žiedus, auskarus...

– Ir tada?

– Odą nuplėšt. Šitaip lengviausia atskleist esmę.

Užpylėm tą kvailį smėliu. Tiek mes jau seniai pažengę.

KRYDŽIAI

Kitą kartą Lietuvon priskrido galybės gegučių ir padėjo kiaušinius į svetimus lizdus.

Po kurio laiko žmonių namuose išsirito govėdos plėšikų ir valdininkų. Suėdė, ką radę, išskleidė sparnus ir nuplasnojo...

Žmonės stovi tuščiuose namuose ir skėsčioja rankom.

Bet nepakyla.

ATIRTYS

Skambina švedų karalius: važiuojam į gamtą!

– Gamtą aš esu matęs, – atsakau.

Padedu ragelį, atsigulu į šiaudus. Susimąstęs žiūriu į lubas.

Lubas irgi esu matęs. Bet ką gi daryt?

VILTYS VĖJYJE

Šiaurės vėjas sutvėrė vikingus.

Rytų vėjas – girtuoklius ir tinginius.

Vakarų – bedarbius, banditus, elgetas ir aukštuomenę.

Vienintelė mūsų viltis – pietų vėjas. Atverkim duris!

Atlapokim langus!

Gal dar įmanoma ir iš mūsiškių ką nors doro sutvert...

KAIP MES ATRODOM

Daugelis žuvų nėra mačiusios Lietuvos. Todėl geri žmonės stovi ant lieptų ir specialiais įrankiais bando jas ištraukt.

Bet vos tik kokia žuvelė atsiduria ant kranto ir pamato Lietuvą – kaipmat ima dusti, o greitai ir galą gauna.

Užsimerkusi gal ir priprastų.

Bet pirmas įspūdis – teisingiausias.

DIRBTI YRA GERAI

– Sunku žaist, – dūsauja krepšininkas.

Suprantu tą nelaimėlį: strikinėja po šiltą salę, mėto tuščiavidurį kamuolį į kiaurą krepšį. Krepšys tuščias, o kišenėse tiek, kad nebesuvoki, kur atostogaut.

– Sunku žaist, eik dirbt, – patariu.

Šliaužioji po šaltą lauką, lenki nugarą nuo aušros iki sutemų – krepšiai pilni, o kišenės vis vien tuščios. Ir atostogas praleidi ant mėšlo krūvos.

TOKS KLIMATAS

Žiūriu į naują Lietuvą ir prisimenu seną dainą: „Aš eičiau tenai, kur aukštieji kalnai, kur ganosi elnių banda...“

Šiandien ir aš eičiau. Tiktai kur tai yr?

Einu pro Seimą. Žiūriu: ganosi banda.

Prieinu arčiau: ne, vis dėlto ne elniai.

Nyksta pas mus tauresni padarai.

PARADIMAI

Senelis išdrožė iš pliauskos kandidatą, senelė – čiūpt už sprando, šmakšt krosnin.

Dabar žmonės visaip šneka. Vieni: jų ir taip per akis. Kiti: šis buvęs už visus gražesnis...

Kas dabar besupaisys, kieno tiesa. Kam tu pasiskubinai, motin?..

Didis yra mūsų netikėjimas, oi didis!

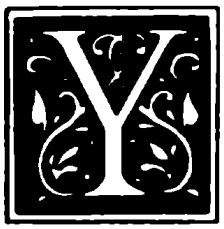

RA ŠALIS

Galvoju: yra šalis, kur upės teka... Įdomu, kur jinai? Ar aš kada nors nukeliausiu tenai? O jeigu ir nukeliaučiau – kas iš to?

Galima ir čia gyventi.

SVEIKATA

Lietuva brangesnė už sveikatą, sakė poetas. Jis buvo jaunas, sveikas ir nelietuvis. Ir – kada tai buvo!

Galvoju: kažin ką sakytų šiandien, jei neturėtų sveikatos, o gyventų Lietuvoj?

ERSPEKTYVOS

Giedras dangus ir skaisti saulė... Gaivus vėjelis ir žydintys sodai... Atrodo, stvertum lazdą, krepšį, duonos žiauberę... Eitum kažkur toli, toli...

Bet pagalvoji: palauksiu, kol išvarys.

PAMIRŠTAS PASAULIS

Rytą jie atsikelia, pavalgo mišinio ir žiūri pro langą.

– Drun, – sako Drungilas.

– Drun drun, – atsako Drungilienė.

O paskui jie eina gult.

Daug yra taip gyvenančių. Tik nematyti pro limuzino stiklus.

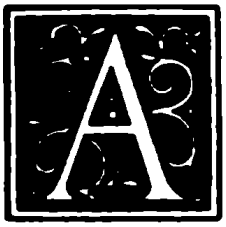

TRASTAS PASAULIS

Tarp muilo operos ir Seimo posėdžių yra daug panašumų. Bet nemažai ir skirtumų.

Seimo narys daug kalba, o mažai veikia.

Kai Seimo narys veikia, mes jo nematom.

Galų gale narys pakimba ant savo paties išpūsto muilo burbulo ir skrenda, o mes priversti ant kupros nešt muilą Europon.

FAILAI

Klausei: kuom skiriasi politinis lavonas nuo paprasto?

Paprastas tik vieną vienintelį sykį lekia tuneliu ir jo gale regi šviesą, kurios gyvas būdamas niekados neregėjo.

O štai politinis tunelio gale regi šviesą kasdien.

Tad ar jis tupi tunelyje todėl, kad mėgsta šviesą? Ar šviesa Lietuvos sąlygomis įmanoma tik tunelio gale? Ir – kas būtų, jei tunelio nebūtų?

Tai didžiausios XXI a. mįslės.

USVETIMĖJIMAS

Sėdžiu prie rašomojo stalo ir rašau apie Tave.

Tu atsisėdi prie pietų stalo ir suvalgai, ką parašiau.

Du stalai. Du stiliai.

Dvi Lietuvos.

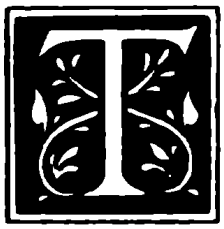

AUTINIS MAGNETINIS

Kada tik keliu važiuoju pro Trakus, man verkia širdis, o ašaros taip temdo akis, kad esu priverstas sustot ir variklį išjungt.

Ir ne dėl to aš verkiu, kad pilis griūtų. Ne, ta stovi kaip stovėjus.

Pats nežinau, kas man yra.

LIETUVIŠKAS DARBYMETIS

Sakai: darbymečiu ir akmuo kruta.

Mąstau: o kas iš to? Va jei valdininkai, jei policininkai krutėtų! Ar ne šviesiau gyventume?

Ūmai kažkieno mestas akmuo skelia per pakaušį. Kibirkštys pažyra iš akių.

Ir šviesiau Lietuvoj.

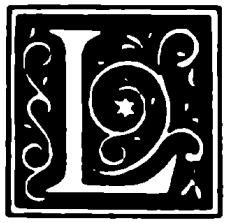

ABDARA

Tegu biudžetas išmaltas ir skylėtas...
Žemės ūkio griuvėsių akys dar negyvos...
Rūškani piliečių veidai...
Lakštingala negali nečiulbėti!
Susijaudinęs vaikštau parūmiais: reikia, labai reikia mums lakštingalų!

PAVASARIO BASLIAI

Pavasarį gali sutikt daug susisielojusių žmogelių: pumpurai skleidžiasi, o ašen džiūstu!

Bet pavasaris čia niekuo dėtas!

Žengęs Seiman, gali išsiskleist net rudenį.

Seimo narys skleidžiasi ir už grotų.

Ir tujen nesisielok: gavęs į kaktą, išsiskleisi ant šaligatvio.

ASIEKIMAI

Džiaukimės, kad yra ko siekt! Kas bus, kai pasieksim?

Pasiekęs šaką dažnas, žiūrėk, net pasikaria.

Pasiekimų parodoj daug tokių galėtų kabot. Bet užkasam ir pamirštam.

Mes visados pamirštam tuos, kurie buvo pirmieji.

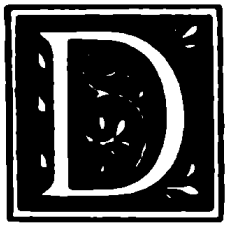

ANGIŠKAS

Akivaizdu, jog valdininką žemė traukia labiau nei kitus kūnus. Tai prieštarauja gamtos dėsniams. Vadinasi, valdininkas nėra gamtos dalis. Tai liudija dievišką jo kilmę ir paaiškina, dėl ko jo veiksmai mums nesuvokiami, o žodį galima visaip interpretuot.

Užtat sakau jums: burnoti prieš valdininką, o juolab priešintis jo nustatytai tvarkai – šventvagystė.

AVARANKIŠKAS

Skaitau skelbimą: aš ir tu – laimingi būsime kartu!

– Kodėl? – klausia pati. – Kodėl visi eina Europon, o tu kvailyn?

– Valdžios nekaltinu, – atsakau. – Ji čia niekuo dėta.

Žiūriu pro langą ir švilpauju.

YDĖJIMAS

Žiūriu – ogi visai kaip tarybinėj dainoj –
jau pražydo obelys ir kriaušės.
Galvoju: ar reikia mums tokių kriaušių?
Be abejo, tai vėl sukiršins visuomenę,
atsivers senos žaizdos ir eis brolis prieš brolį...
Nusikabinu kirvį ir dūlinu sodan.

KYLĖS GALVOJE

Slenku per Lietuvą, laimės ieškodamas. Žiū – ant seno kelio naujas įstatymas begulįs. Per vidurį – skylė, o pro tą skylę ponai kūliais verčiasi.

Apsidžiaugęs ir aš lendu. Dieną, savaitę, metus...

Tupiu skylėj ir išėjimo nebematau.

Bet ar ne pats kaltas? Juk pasakyta: lengviau kupranugariui į dangaus karalystę pakliūt, nei vargšui pro įstatymo skylę išlįst.

ARMOS DIAGNOSTIKA

Štai tie, kurie ankstesniam gyvenime uodegas vizgino ir batus laižė, nūnai vilkais staugia. Tie, kurie vilkais staugė, – liūtais riaumoja.

Bet asilai asilais liko.

Yra, vadinas, nekintančių vertybių.

ĖJA IR PJŪTIS

Tu pasėjai įstatymus – anava kaip gražiai užderėjo nusikalstamumas!

Užtat aš ir nesijaudinu pats nieko nepasėjęs.

Rudenį papjausiu tave.

PIE AUKŠČIAUSIĄJĮ TEISMĄ

Muitinės viršininkas su pavaldiniais pasitraukė į nuošalią vietą, skaičiavo pinigus ir kalbėjo apie Lietuvos valstybę:

– Kai baigsis kadencija, atvažiuos prokuroras ir jo akivaizdoj bus suimti visi muitininkai. Vienus pastatys kairėje, kitus dešinėje. Įvyks Aukščiausiasis Teismas.

Stovintiesiems dešinėje prokuroras tars: „Aš buvau išalkęs, jūs mane pavalgydinote, buvau ištroškęs, ir mane pagirdėte, buvau nuogas – mane aprengėte. Iš tiesų sakau jums, galite eiti namo".

Paskui jis prabils į stovinčiuosius kairėje: „Eikite iki gyvos galvos į kalėjimą ir ten sėdėkite. Kiek sykių jūs nedavėte man, tiek metų aš duosiu jums".

Ir eis šitie į Lukiškių kalėjimą, o anie sugrįš į muitinę ir tarnaus Lietuvai.

KANKINIAI

Prisimenu: ėjom tada už Lietuvą.
Aš nuėjau iki lovos ir atsiguliau.
Albinas ir Albertynas išėjo pro duris ir daugiau aš jų neberegėjau.

RETRO

Jei Pirmininkas šypsosi, vadinas, žemo slėgio sūkurys – Lietuvos Seimas – didins savo galią. Galvose tvyros rūkas, bus palankios sąlygos naujiems įstatymams atsirast.

Jei Pirmininkas surūgęs – rinkėjų veidai giedrės. Naujų įstatymų tikimybė maža, sąlygos verslui – palankios.

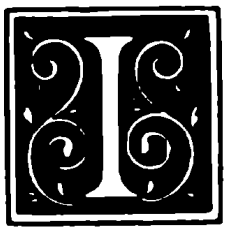

DEALAI

Einu reformų keliu, o nueinu į mišką. Noriu atsisėst už Tėvynę, ogi žiū – ant kelmo besėdįs. Kukuoja gegutė ir aš skaičiuoju veltui praleistus metus.

O jei būčiau veikėjas! Nusipirkčiau sau laikrodį su gegute, gegutė kukuotų, aš sėdėčiau ir pinigus skaičiuočiau.

Suskaičiavęs įlįsčiau į seifą ir užsirakinčiau iš vidaus.

Ir pašvilpkit!

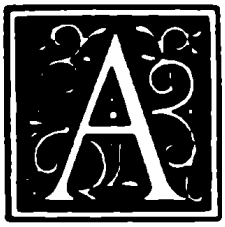

PIE BĖGANTĮ KURMĮ

Ponas V. B. yra labai vikrus ir žvalus lietuvis. Jis visą laiką skuba ir turi be galo daug reikalų.

O kartais jis išgeria ir nustoja skubėjęs. Net ir namo nebeina. Randu jį vidurnaktį prie paminklo ir sakau: važiuojam.

– Ū!.. – atsako V. B.

– Ū-ū!.. – švilpauja pasiklydęs vėjas.

– Ū-ū-ū!.. – pritaria vėluojantis traukinys.

Ir šitokie jie man daug gražesni už skubančius.

Aš ir pats neskubu. Žinau, kad suspėsiu.

ENIEJI MEISTRAI

Maironis tarė:
– Išnyksiu kaip dūmas...
Ir išnyko.

YVOJI KLASIKA

Aš tyliu, o jinai verkia, ir ašarų paplautas pudros sluoksnis nuvirsta skruostu žemyn.

– Kas yra? – klausia.

– Nieko, – atsakau po pusvalandžio.

– Tai kodėl?..

Aš, netaręs nė žodžio, išeinu į balkoną. Durų netrankau, nes gali nukristi tinkas. Įsikimbu į cigaretę ir žiūriu į miesto žiburius.

Ir ten gyvena žmonės, kaip rašė Čechovas.

NUOSKAUDA

Mąstau: kodėl tie trys stovi ant Katedros stogo? Kas jie tokie?

Ar nepakaktų ten vieno?

Atsidusęs lipu lovon. Kas tave įvertins tamsuolių krašte...

PINDULIAI

Per tamsią Lietuvą gūrino švietimo ministras ir pametė reformos projektą.

Mokytojas rado – kapt! – ir prarijo.

Paskui jis prarijo kreidą, kempinę, lempą, gaublį ir Lietuvos žemėlapį.

Tada ėmė graužt valstybės sieną.

Siena – griūt, o pro plyšius visoks brudas Lietuvon lįst: latviai, lenkai, maskoliai, nelegalai, liberalai ir visų šalių valdininkai.

Ir nežinia, kuom tai būtų baigęsi, bet, laimė, atėjo muitininkas ir įpylė mokytojui sriubos.

EREGĖTI KONTRASTAI

Atėjo gerieji laikai.

Žinoma, daugelis to nesuvokia, nes gerieji niekuom nesiskiria nuo blogųjų.

Bet vis tiek smagu!

EFORMOS

Gėlės puošia mūsų buitį!

O pačios gražiausios žemės gėlės – vaikai!

Užtat ir džiaugias širdis, kad vis daugiau vaikų gali pamatyt sąvartynuose, šiukšlynuose, stotyse... Visur, kur kol kas dar taip stinga grožio.

AMŽINYBĖS RATAS

Vėlyvą rudenį, stebint iš kosmoso, Lietuva – tarsi juodą vėliavą iškėlęs piratų laivas. Manding, todėl, kad dažną rudenį tam krašte siautėja kandidatai.

O žiemą ten baltos vėliavos: lietuviai vėl pralaimėjo.

Ir tik pavasarį bei vasarą – geltona, žalia, raudona... Vadinas, žmonės atkuto, atsitiesė, su naujom viltim kimba į darbą, mokslą, į atlapus...

Tik ar ilgai?

PERGALĖS ŽYMĖS

Pendereckis tarė:

– Kiekvienas privalo savimi pasirūpinti pats!

Užkūrė krosnį ir atsisėdo pliku užpakaliu ant keptuvės.

Sučirškė mėsa, privilioti gardaus kvapo pro langus dirsčiojo giminės iš Amerikos.

– Niekam neduosiu! – pareiškė Pendereckis.

Buvo rūstus ir ryžtingas. Tokie turi laimėt, nors gal dar ne šitam kūriny.

UOJAUTOS

Eina per ugnį – nesudega. Eina per vandenį – neskęsta... Kas tai?

Sakai: šešėlis.

Nejaugi Seime ir Vyriausybėje – šešėliai?

ULTŪRŲ SKIRTUMAI

Sidabriniai lietaus siūlai pririša debesį prie kiaulės ir mums jau vaidenasi, neva Lietuva – Marijos žemė...

Bet apsidairykim! Juk tas pats ir Paryžiuj, ir Romoj...

Tik niekas ten nekelia triukšmo.

BROLIAI KARAMAZOVAI

Jurgis, Antanas, Aloyzas ir Martynas...
Ūkininkas, bedarbis, klierikas ir deputatas...
Savo tėvą, dorą ir darbštų lietuvį, stvėrė
už gerklės, užtvatijo negyvai ir pakasė
po kriauše.

O juk būtų pakakę tik gerai papurtyti,
ir būtų pabirę pinigėliai.

Bet kas tau šiandien terliosis...

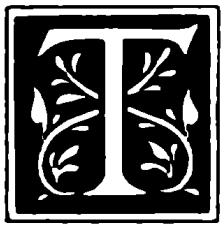

RYS SPALVOS

Raudona – tai reiškia, kad krauju iškovojom laisvę.

Žalia – kad esam nesubrendę laisvei.

Geltona – kad nesubrendę ir padvėsim.

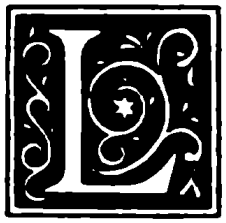

AIKINI NESKLANDUMAI

Tekant saulei Patriūbavičius užlipo ant stogo ir įlindo į kaminą.

Po pietų išsikasė kieme duobę ir įlindo į žemę.

Vakare – žiū! – jis ir vėl ant stogo!

Taigi visi matom: stengiasi, netinginiauja, malonių iš valdžios neprašinėja...

Bet kas iš to?

Sukis tu, žmogau, kaip nori, o tas gyvenimėlis kaip negerėjo, taip ne...

ALIAS GAIDYS

Vis dar pasitaiko tipų, kurie palieka miestą ir išvažiuoja į gamtą. Ten rėkauja, šiukšlina, geria alų ir žaidžia su ugnimi, nors daugelis turi bakalaurų diplomus ar net gaisrininkų pažymėjimus.

Žmonės, iš tiesų mylintys gamtą, padega miškus, idant tokius išrūkytų.

NEOGEOGRAFIJA

Didžiausia Lietuvos upė vadinasi Nafta. Galingu srautu ji išteka iš Mažeikių, srūva per visą Lietuvą ir, skirtingai nuo kitų upių, ne platėja, o siaurėja. Galų gale virsta šimtais mažų upeliukų ir dingsta amžinai žaliuojančiose kišenėse.

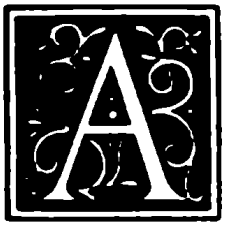

PIE SAUGUMO TECHNIKĄ

Jie dideliu greičiu susiduria su įstatymais, ir – nieko! Sveiki gyvi!

Todėl, kad vairuoja Lietuvos valstybę, prisisegę saugos diržus.

Mąstau: o jeigu mes – nelyginant viduramžių riteriai širdžių damoms – prisegtume jiems ir doros diržus?

ERIAU NEBUS

Kartais atrodo: mestum viską ir išeitum iš proto kažkur toli toli...

Bet kai prisimeni tuos, kurie jau seniai išėję, sėdi nūnai kairėje ir dešinėje...

Persižegnoji ir pasilieki.

ADĖTIS

Antanas yra mano draugas. Gerai yra turėti draugą. Aš dažnai galvoju apie Antaną.

Negerai, kad Antanas neturi draugo.

ROŽĖS ANT KRYŽIAUS

Kiekvieną vasarą pražysta tos pačios gėlės, ir džiaugias lietuvio širdis.

Ir tik vienybė žydi retai: vien tada, kai šalta, liūdna, tamsu...

Prieš dešimtmetį nužydėjo... Ar besukraus naują žiedą?

Ar stebiu, kaip kyla ūkis, ar žiūriu mūsiškiams į akis, man atrodo: vilties yra!

EROICA

Keltis iš lovos. Praustis. Rengtis. Valytis dantis. Kalbėtis su tavimi.

Aišku, galima viso to ir nedaryti.

Bet kas tada lieka?

LIŪDNA AKVARELĖ

Štai sliekas po lietaus išlenda Lietuvon...

Mažas padarėlis, o didelė viltis: gal jau švariau gyvenam, broliai?

Verkdamas paimu kuolą ir įstumiu tą romantiką atgalios.

RAREGĖJIMAI

Mažesni už mus... Galvoju: kas tai?

Sakai: tie, kurie gieda, bliauna, žmogaus žodžio nesupranta...

Krūpteliu: nejaugi nariai?

IBURIAI

Vasarą mėgstu sėdėt ant Sargasų kranto.
Plaukia sau ungurys, aš – capt už sprando.
Priklijuoju ant kaktos lipduką „Lietuva“ ir
švysteliu atgalios.

Tekeliauja po pasaulio jūras mūsų
ambasadoriai.

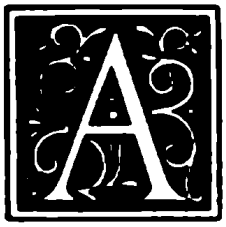

RTUMAS

Jei per patį karštymetį pamatai žmogų, velkantį krosnį, – nesijuok, o susimąstyk: gal jo namuose kažkas negerai?

Ieškodamas šilumos dažnas tik prie krosnies ir tegali prisiglaust.

Juk Lietuvoj nūnai įprastas reiškinys, kad brolis – molis.

Mostelėjai kirviu ir skyla pusiau.

EMDIRBIO DVASIA

Drybsau pajūry ir ūmai prisimenu: o juk Lietuvoj dabar šieną pjauna!

Ir toks pagauna ilgesys! Stveriu peilį ir dūlinu už kampo.

Vasarą daugiau sunkių nusikaltimų, bet aukai lengviau: „Pjaun ir mane, dobilėlį, su šieneliu drauge...“

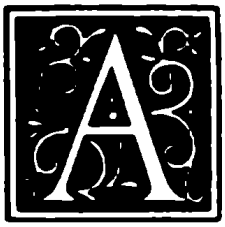

RABIŠKAS

Anąsyk, stovėdamas piramidės papėdėj,
galvojau: o kodėl tokios nepastačius
Dubysos klony?

Ir tūkstančiai varguolių gautų darbo, ir
valdovai gal kitaip žiūrėtų į dirbantį žmogų.

Piramidę statyt – tai ne karvę melžt!

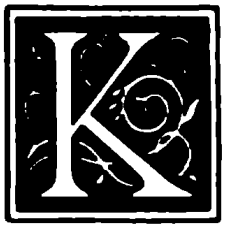

RYPTYS

– Prisimeni, – sakė ji. – Kaip tada...

Bet aš nieko neprisiminiau.

– O kaip dabar? – paklausiau.

Jinai tik numojo ranka ir žiūrėjo į mane tokiom mėlynom akim, kad nori nenori teko pasakyti ką nors malonaus.

– Prieš dvidešimt metų tamsta atrodei jaunesnė...

Netrukus atsisveikinom ir nuėjom į skirtingas puses.

Ir dabar aš prisiminiau: ogi prieš dvidešimt nueidavom į tą pačią...

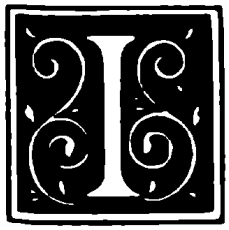

ŠDIDUMAS

Pendereckis žengia gatvėn ir jį partrenkia automobilis. Išlipa du vyrai, pakelia Penderecką, vėl partrenkia ir nurūksta savais keliais. Partrenktą Penderecką pervažiuoja dar vienas automobilis.

Pendereckis pakyla ir šaukia:

– Liaukitės!

Tada jį partrenkia autobusas. Pendereckis įsižeidžia ir grįžta namo.

VENTINIS DARBINIS

Kokia vėsi vasara!

Betgi skylant koalicijai turėjo išsiskirt šilumos! Ir nemažai. Tokie gamtos dėsniai.

O kur jinai?

Jau spėjo pagrobt. Net per Jonines!

Trumpos naktys. Bet ilgos rankos.

PASAKA

Kitą kartą vienoj ministerijoj gyveno trys valdininkai. Vienas vertėsi nafta, kitas – metalais, trečias – terminalais.

Jei nenumirė, ir dabar tebegyvena.

Bet ko jiems mirt?

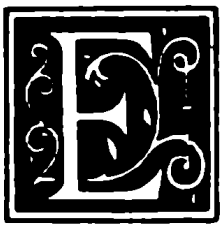

POCHŲ SĄSKAMBIAI

Senoliai sako: buvę tokie laikai – žodžio iš dainos neišmesi!

O va šiandien ir žmogų iš balkono švystelt – vieni juokai!

Žiūriu: ant šaligatvio policininkas begulįs, raudoną burbulą bepučiąs...

Prisimenu: bijūnėlio žali lapai, raudoni žiedai...

PECIALIOSIOS PRIEMONĖS

Einu keliu. Pribėga policininkas.

– Ten žmogų muša!

– Reikia kažką daryt, – sakau.

Policininkas įlipa į medį, o aš, apsimetęs lokiu, slankioju aplinkui ir rūsčiai riaumoju.

PADUOK, SESULE...

Vienas archeologas, kasinėdamas Katedros aikštę, rado kardą. Kitas stvėrė tą kardą ir kaukštelėjo anam per galvą.

Mes, stebėdami šį reiškinį, sakom: „Gerai! Archeologų yra per daug. Jie kliudo eismui".

Bet ir mūsų anava kiek!..

EZERVAI

Kai ministrai ir Seimo nariai atostogauja, tu suglumęs. Slankioji iš kertės į kertę, riejies su namiškiais ir padegi kaimyno daržinę. Galų gale perplėši laikraštį ir sudaužai televizorių.

Bet pagalvok: o gal ir pats galėtum iškrėsti pokštą? Kodėl tave turi juokinti kiti?

DIAGNOSTIKA

Skaitydamas šį sakinį jūs laukiate, kas bus toliau.

Ties šituo pajuntate, kad nieko nebus.

O dabar susimąstote: kam visa tai?

Jūs – laukianti permainų, jautri ir mąstanti būtybė.

Tokiems dar ilgai teks laukt.

EZULTATAI

Prabėgo daugybė laiko.
Ir dabar dar bėga.

BUDRUMAS

Štai kurmis. Išlenda, apžvelgia Lietuvą ir – atgal. Gyvas į žemę!

Sakau tau: koksai menkas padaras, o jaučia, kad kažkas negerai.

REIŠKINYS

Du bėga, du veja, du kiokso, du spokso, devintas pliekia.

Kas tai? Beisbolas? Diskoteka? Diskusijų klubas Šri Lankoj?

O gal Lietuvos valstybė?

APROČIAI

Prie laukinės Baltijos drybso pusnuogė moteris. Netaręs nė žodžio prieinu ir atsigulu šalia.

Galvoju: o jei ateičiau į jos namus ir atsigulčiau į lovą?

Ilgai tektų šnekint! O gal net pro duris išmestų...

Liūdna, kad gyvenimo sąlygos taip keičia moralę...

ARMONIJA

Klausi: kodėl Vilniaus centre medžiams nukapoja šakas ir lieka vieni stuobriai?

Sakau: manding, tokie valdžios nurodymai.

Ten sėdintys mėgsta panašius į save.

NEOMINDAUGAI

Tu stebies: ir kam valdininkams tiek sklypų!

– Kvaila moterie! – baruos. – Taigi Lietuvos žemes nori suvienyt! Menkuose rėžiuose jau kiek metų brolis prieš brolį su šakėm eina.

Šiandien nevertinam savo didžiavyrių, o po amžių – paminklus statysma.

YVENIMO DŽIAUGSMAS

Išeinu į Lietuvą ir imu grobstyti valstybės turtą.

Aišku, nesu aš didis, aukštai nepasiekiu, tad sugraibau, ką radęs po kojom: tuščią butelį, seną plytgalį, porą nuorūkų...

Susikemšu į kišenes ir švilpaudamas grįžtu namo.

Atrodytų – kas jau čia tokio! O vis dėlto – smagiau širdyje.

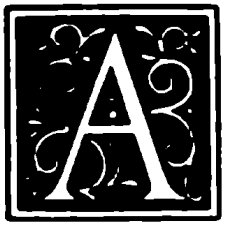

NTILIETUVIŠKAS

Ant mano sienos jau kelinti metai stovi laikrodis.

Kartais aš prieinu prie sienos ir kurį laiką stoviu drauge su juo.

Širdin smelkiasi tylus džiaugsmas.

SENIS IR JŪRA

Vasarą traukia prie jūros.

Žvejys traukia tinklą. Vyras – moterį. Senis Kristijonas traukia iš butelio.

– Prisimeni, kaip kvatodama jaunystė į nieką pavirto?

Aš neprisimenu ir klausiu, kas buvo toliau?

– Saulelė kasdien vis labiau savo spindulį slepia, o šešėliai kasdien vis ilgyn išsitiesia...

– O toliau? Kas toliau, Mokytojau?

– Ir braškėdamas kaulais gyvenimas sukasi sunkiai...

Palikau tą kvailį prie šventyklos ir išėjau į daug šviesesnį pramogų pasaulį.

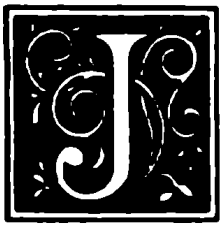

AUSMŲ IMPERIJA

Meilė – tai žiūrėjimas viena kryptimi. Tokios sąlygos dažnai susidaro lėktuve.

Skridom į Keiptauną. Sėdėjau šalia nepažįstamos ponios, abu žiūrėjom į dešinę. Bet užkalbinti ją ryžausi tiktai ties Kryžkalniu.

– Jūs skrendat šituo lėktuvu?

– Taip, – atsakė. – Šituo.

– Ir aš tuo pačiu!

Daugiau nieko nekalbėjom.

Žodžiai... Jie tik sugadintų viską.

RYNOJO PROTO KRITIKA

Jojau tada pro Molėtus. Ir staiga išvydau: per ežerą plaukia antis.

„Gir gir gir“, – pagalvojau.

Bet po pusvalandžio jau kitaip mąsčiau: „Gar gar gar!“

Susijaudinęs parjojau namo. Ilgai tąnakt nesumerkiau akių.

Jei net žiūrint į tokį menką daiktą taip greit pakinta nuostatos, kaip tada suderint požiūrius dėl strateginių objektų?

Ūmai nušvito galva. Anokie ten požiūriai! Imt po dešimt ar dvigubai?

Aišku, dvigubai.

Nedelsdamas sušaukiau neeilinę sesiją ir paskelbiau išvadas.

Tada ir stabilizavosi.

MANO VIZIJA

Augino tėvas tris sūnus ir visi trys užaugo gėjais. Tėvas labai didžiavosi, kad vaikai ne kokie prasti pederastai, ir kreipdavosi į juos tik vokiškai:

– *Gehen zurück!*

Du sūnus išleido į kunigus, o trečiąjį, patį gražiausią – už rusų gubernatoriaus. Šis labai jį mylėjo ir mirdamas užrašė jam Karaliaučių.

Ir Mažoji Lietuva susijungė su Didžiąja.

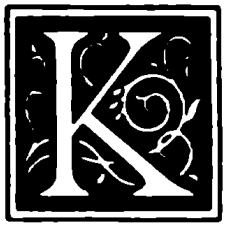

LASTINGAS PASAULIS

Šiam pasauly visko būna. Atsimerki vieną rytą ir nežinai: verkti ar juoktis?

Bet užsimerki ir praeina.

FIZIKA (BOTANIKA?)

Žiū – senelis po obelim begulįs. Paridenau jį Europon.

Pūkštelėjo griovin ir galą gavo.

Lietuvis nuo obels netoli rieda.

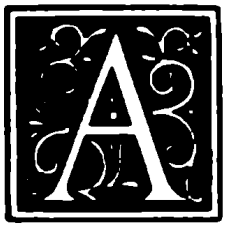

PIE MEILĘ

Ji buvo smuikininkė iš Jeruzalės, jis – santechnikas iš Fabijoniškių. Ji trankėsi po visą pasaulį, jis nardė kriauklėse bei klozetuose.

– Geruoju tai nesibaigs! – šnekėjo žmonės.

O jinai – brūkšt! – ir pagimdė jam tris sūnus: vieną nuo rusų gubernatoriaus, kitą nuo graikų ambasadoriaus, trečią nuo japonų imperatoriaus.

Beveik tuo pat metu jam gimė dukra Šnipiškėse ir dvynukai Kirtimuose.

Šiandien visi laimingi.

AUTRUMAS

Skamba telefonas...

Mąstau: o gal kas nors kaip tik dabar šaukiasi pagalbos?

Ilgai klausaus šito liūdno garso. Mano akyse – ašaros.

LYKSNIAI

Būna, staiga pakyli nuo vaišių stalo, netaręs nė žodžio žengi pro duris ir sustoji kieme, akylai žvelgdamas į žvaigždėtą dangų.

Dar akimirka – atsivers gelmės, nušvis bedugnės...

Bet ūmai srovė nutrūksta ir tu vėl grįžti atgalios.

RARADIMAI

Vis dažniau prisimenu Tūkstantmečio išvakares. Kokie tada buvom smagūs ir susijaudinę – visi laukėm pasaulio pabaigos.

Dabar – pikti, surūgę veidai.

Dabar jau nebėr ko laukt.

PAŠALINIAI

Tu skundies: niekaip nespėju koja kojon su gyvenimu. Žengiu žingsnį – gyvenimas du, žengiu du – gyvenimas jau kažin kur nuėjęs...

Sakau: nusispjauk ir eik gult.

Juk gali būt, kad tai ne mūsų gyvenimas.

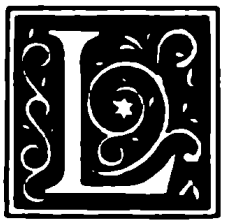

IKIMAI

Du žmonės pro vartų grotas žiūrėjo į Seimą. Vienas matė purvą, kitas – žvaigždes. Po kurio laiko abu susitiko beprotnamyje.

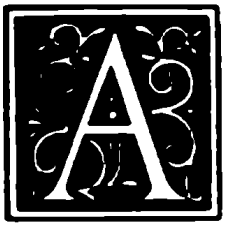

UKŠTUMOS

Senelis Motieka išrado traukinį „Vilnius–Mažeikiai“. Traukinys toks ilgas, kad pirmas jo vagonas stovi sostinėj, o paskutinis – prie naftos tvenkinio. Keleiviams tereikia paprasčiausiai pereiti vagonais ir prisisemti pilnus kibirus.

O senelis Oleka nuėjo į Briuselį ir paprašė kopūstų.

O senelis Zuokas nukrito nuo krosnies ir užsimušė.

Štai kokių pas mus būna senelių. Dar ne metas senąją gvardiją nurašyt.

TOLI NUO ES

Prisimenu: sukomės tuomet Aukštųjų Š. salone. Linksmi, nerūpestingi...

– Nusipirkau mašiną be stogo! – pasigyrė Čiupaila.

– Prišiks, – atsiduso Taraila.

Ir visiems kaži kaip liūdna tapo. Dar kiek pasisukom ir išsiskirstėm.

RESKOS

Anava senelis – kaip dūmas, neblaškomas damų, – ant kopos smėlio, pribyrėjusio iš kiaurų kišenių...

Pyškinu spalvotus kadrus. Vokiečiams parodau. Senatvė ir vienatvė... Gražu!

Senis tai kažin ar įvertina, ką turįs...

Grožį suvokt – ne kiekvienam pūzrui.

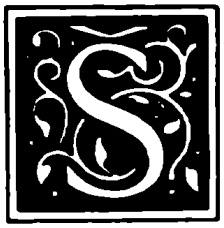

VELNŪMAS

Sutikau ją geležinkelio stoty. Šlaistėsi po peroną, kabinėjosi prie keleivių. Aiškiai buvo matyti, kad vargšė nežino, kur eit.

Paėmiau už rankos. Klusniai it avelė sekė iš paskos.

Nusivedžiau į Markučių dvarą ir įmečiau į šulinį.

PROCESAI

Kartą gyveno...
Dabar nebegyvena...

MUZIKALUS

A kategorijos valdininkas B kiaurą dieną vogė iš fondų ir vakare jau labai daug turėjo.

Susijaudinęs išlenkė taurelę.

– Europos vidury... – užtraukė. – Je je!..

Daugiau žodžių jis nežinojo, bet ir nereikėjo. Svarbiausia buvo muzika, kurią jautė savo širdyje.

ERTIKALUS

– Civilizacija – tai tokia padėtis, kai civilių daugiau nei kariškių, – tarė kultūros ir švietimo darbuotoja Kny.

Mokslinis bendradarbis Vū tai išgirdęs įsimylėjo Kny ir po kurio laiko jiems gimė pulkininkas Bau.

Tai didelis mūsų žingsnis NATO link.

VELK GILIAU

Gyveno du broliai ūkinykai...

– Gyvas žemėn neljsi! – tvirtino vyresnysis.

– A diel kuo ne! – sykį drįso paprieštaraut jaunylis.

Stvėrė jie kastuvus... Molis užgriuvo, broliai pražuvo.

Kam šiandien nuo to blogiau?

Nebijokim nestandartinių sprendimų!

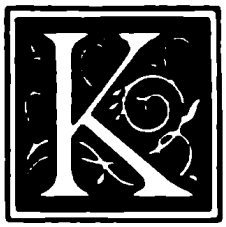

O IŠ JŲ GALĖTUME PASIMOKYTI

Dar kūdikystėj jiems nukapojamos ausys, o vyrai, kuriems per trisdešimt, kiaurą parą sėdi ant kuolų ir skaito įstatymus.

Moterų ten išvis nėra.

Ir vis dėlto jie myli savo kraštą ir šlovina jį labai gražiomis dainomis.

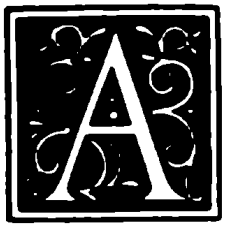

TSITIKIMAS KĖDAINIUOSE

Bet, ko gero, tai atsitiko ne Kėdainiuose, o Kudirkos Naumiestyje.

Nors gali būti, kad Žemaičių Kalvarijoj.

O tikriausiai Kražiuose.

Ant Minijos kranto stovėjo toks žmogus, vardu Melrouzas, ir vertėsi metalais.

Ūmai pakilo vėjas ir tas Melrouzas su visais metalais nusivertė nuo skardžio.

Žinia, aukštesniesiems luomams čia nieko ypatingo, bet paprastam žmogeliui – didelė paguoda.

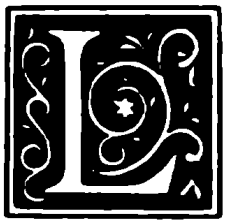

LAIŠKANEŠYS SKAMBINA DU KARTUS

Kai jis paskambino pirmą kartą, aš dar miegojau.

Kai paskambino antrą, gulėjau ir svarsčiau: skambins trečiąkart ar ne?

Nuojauta kuždėjo: skambins. Sugraibęs po lova kirvį, atidariau duris.

Sveikam žmogui ir dviejų skambučių per akis.

AMOKOS

Ak, tie senieji lietuviai!

Skaitau Maironį: šiltos malonios vasaros naktys...

Išeinu laukan: taip ir yr!

Viską jie žinojo.

EMAIČIAI

„Ėgi nujosiu Gintaro muziejun!“ – šovė galvon.

Išjojau dar saulei netekėjus, bet nenujojęs nė pusės kelio atgalios grįžau. „Kam man tas gintaras ir kam man tas muziejus?“

Nuo to sykio ir vaikštau su šalmu.

ILNIEČIAI

Žiū – ėgi Kristoforas per upelį bebrendąs!
– Stok! – šaukiu. – Ką neši?
Jis pameta vaiką ir nuskuodžia į krūmus.
O kiek tokių atvejų neišaiškinta!

KYRŪS TIPAI

Plaukiau per Platelius. Ūmai kyštelėjo snukį krokodilas.

– Norėčiau būti Lietuvos Prezidentas!

– Kiti irgi nori! – atrėžiau.

– Aš gražesnis už kitus!

Skėliau lazda į dantis.

Gal ir gražesnis... Bet ir įgriso tie gražuoliai!

NAUDŽIANTI DVASIA

Vakarais, kai pulkai naktinių drugelių skrenda į mano žvakę, vis mąstau: o ką daryt, kad į šviesą taip veržtųs ir žmogus?

Padegu tėvo dvarą.

Ir šit jau lekia su naktinėm pižamom smagūs kaimynai...

Yra žmoguje tie šviesieji pradai! Tik reikia mokėt juos pažadint.

ELMĖS

Visi galai sumerkti vandenin.
O vandens lygis kad nukritęs!
O visų lygių valdininkai kad sutrikę!
Ak, sakau, kad taip dar mėnuo sausros...

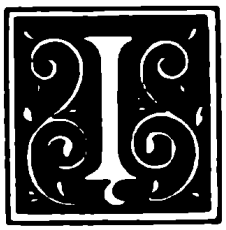

DIRBIS

Senelis Rėmelis pirmąsyk prie jūros. Jis labai norėtų nusiskandint, bet bijo, kad gelbėtojai ištrauks.

Senelis pasiriša po kaklu maišelį su viso gyvenimo santaupom ir pliumpteli nuo tilto.

Ir po šiai dienai tebeplūduriuoja.

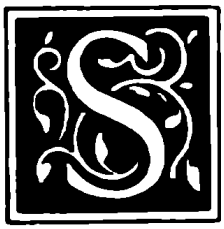

ĄLYČIO TAŠKAI

Visi ūkininkai – su šakėmis prie Rūmų.
Rūmuose – visi su šakutėmis prie stalų.

STEBUKLŲ ŽEMĖ

Smulkiajam nuolat nutinka kas nors įdomaus. Tai pats ant grėblio užlipi, tai kaimynas šakėm pilvan šmakšteli.

O kiek džiaugsmo, kai prikuli už dešimt, o išlaidos – dvidešimt!

Stambieji to niekada nesupras.

EJAUTRA

Kaliau į sieną vinį, ir siena nugriuvo. Ponai, sėdėję anapus, kalbėjo:

– Rytoj sekmadienis!

– O poryt? – pasidomėjau.

Tie atsakė:

– Eik lauk, kvaily!

Išėjau ir laukiau prie durų.

IENATVĖ

Visai atsitiktinai susitikom miške. Ji turėjo kraitelę baravykų, o aš jau buvau viską praradęs.

Ten ir atsitiko tai, kas visados tarp grybų atsitinka.

Išsiskyrėm lyg svetimi.

ILTIES FORMOS

Vėl girdžiu: ten mūsų Tėvynė, brangi Lietuva...

Akys paplūsta ašarom. Vai eičiau tenai... Tik neįleis.

Aukštos tvoros ir mūro sienos... Šunys ir sirenos...

Bet gerai, kad saugo nors tuos nedidelius brangius lopinėlius. Gal ir išliks ateities kartoms...

ESPARNIAI

Be nuotaikos dūlinau pajūriu... Staiga žiū – ogi tas, kur po televizijas skraido!

Ir aš kaip ant sparnų parlėkiau sanatorijon, papasakojau, ką regėjęs.

Visi žado neteko.

– Bet kas gi čia tokio? – staiga paklausė Patriūbavičius.

Naktį įsliūkinau jo palaton ir atjungiau kvėpavimo aparatą.

IDURVASARIS

Metų metais sliūkinu iš punkto A į punktą B. Tas pats kelias, tie patys ženklai.

Ir tas pats šimtąsyk matytas žmogelis vėl stveria už rankos.

– Kaip gyveni? Kaip sekasi? Kas naujo?

Stveriu šaltąjį ginklą ir atšaldau jam perkaitusias smegenis.

ENIEJI LIETUVIAI

Pastebėjau, kad daugelis varguolių, belsdamiesi į Vyriausybės duris, kurių nieks neatidaro, kaip paskutinį ir galingiausią ginklą, sviedžia tokį argumentą: „Valgyt taigi reikia!“

Ak, gerbiamieji! Kad jūs bent kiek pamąstytumėt, suvoktumėt, koks juokingas šitas teiginys.

Bene jums kas liepia valgyt? Argi jūs sėdite žiaukčiodamas prie mėsos kubilo, o šalimais stovi tijūnas ir, vos tik paspringstate, rėžia bizūnu per kuprą: „Ėsk, padla!“

Būkim garbingi ir pripažinkim: nėra šito.

Ir būkim kuklesni! Kuom jau mes tokie vertingi, kad reikėtų šert?

NAUJIEJI LIETUVIAI

Išėjęs grybaut, tik keletą žmonių miške randu. Nupjaunu galvas ir išmetu.

Žmogus be galvos – nieko vertas.

O kur man visą žmogų dėt?

Bet taip sau, cielą, irgi gaila palikt. Kitas taigi paims.

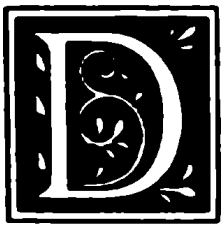

ANIŠKAS

Kiaurą parą Kopenhagoje lijo. Palikęs verslo partnerius klaidžiojau gatvėm, žvelgdamas ton pusėn, kur Lietuva.

Ten šviečia saulė, ten visados gražu.

Apsiverkiau ir užgiedojau: *„Kopen haga haga kopen kopen haga haga hop!“*

Kas myli Tėvynę, supras mane.

IETUVIS LONDONE

Aš kalbėjau:

– Sykį vienas žmogus įgrūdo kitą žmogų į krosnį ir padegė.

Tretysis čiupo aną už sprando ir išmetė pro langą. O ketvirtas...

– Kodėl jūs man visa tai pasakojat? – paklausė Anglijos karalienė.

Susirinkau daiktus ir išėjau į Gvinėją.

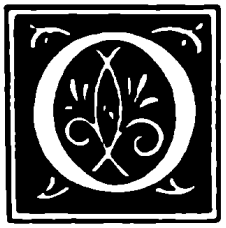

RIENTACIJA

Kūnas buvo prismeigtas peiliu prie grindų. Durys užrakintos iš vidaus. Langai su grotomis.

Kaipgi žudikas sugebėjo pasprukt?

Ilgai ten visi laužė galvas.

– Ogi žvilgtelkit po lova, – pasiūliau.

Grigaravičius pasilenkė ir ištraukė Patriūbavičių.

ERIMAS

Vasarą – molis. Žiemą – irgi molis. Kas tai?
Blokas? Monolitas? Koalicija?
Jūsų sugyventinis?
O gal – Tėvynė mūsų?

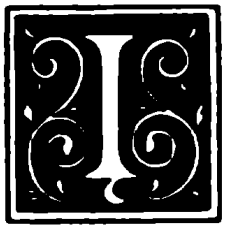

KĄ TURĖTUME LYGIUOTIS

Prie štabo, ant suoliuko, sėdi senelis Abraomas, o pro šalį balandis kiūtina. Senelis pakyla ir mėgina įspirt balandžiui į užpakalį.

Balandis plasteli sparnais ir palekia porą žingsnių.

Senelis vėl sėlina artyn.

Balandis vėl palekia į šalį.

Senelis vis tiek daro savo.

Ilgai stebiu šį gamtos reiškinį. Jokių vilčių, kad senelis pasieks tikslą. Tačiau kiekvienas jo žingsnis mus priartina prie Europos.

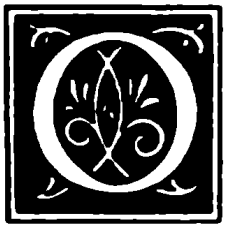

PERATORIAI

– Darysim operaciją? – silpnu balsu klausia daktaras.

Man aptemsta akys... Bet sukaupiu valią ir atveriu piniginės ląstą.

O sunku pirmąsyk! Raudonuoju, prakaituoju... Nutaikyk kad gudrus tikslią dozę! Ir dar spėk šmakštelt, kad orumo nervo nepažeistum! Daktaras – tas tai be narkozės...

Pagaliau! Vos gyvas krintu ant stalo. Bet, laimė, pakyla sustiprėjęs daktaras.

Prapjaut, nupjaut ir išmest – formalumai. Tiek jau anas padarys.

RUDENS BLIUZAS

Jau greit pasigirs liūdnieji šaukiniai, nuringuos padangėm gervių virvės...

Paukščiai traukia ten, kur šilčiau.

Krūpteli širdis: o Paksas? Ar jis taip pat išskris?

Tu sakai: kažin. Gal ir mostels sparnais, gal net pakils... Bet tikriausiai apsukęs ratą atgalios grįš.

Argi yra mūsų žemėj šiltesnių vietų?

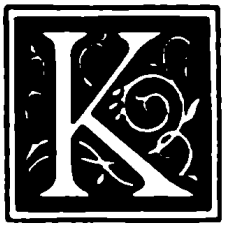

ITAS LYGIS

Pasipūtęs einu pro meriją, ministeriją, policiją... Visur mano tarnai pluša!

Bet vengiu ten lankytis – bene tarnui pono reikalus suvokt!

PERMAINŲ METAS

Grįžtu namo. Iš spintos išlipa nepažįstamas ponas ir nudūlina į miegamąjį. „Kas tas toks?“ – norėčiau paklausti savo moters. Bet nedrįstu. Dar pamanys, kad girtas.

Bet štai ji pati iškiša galvą iš miegamojo.

– Tai mano brolis. Alfonsas.

– Vakar neturėjai brolio, – priekaištauju.

– Vakar – ne. Šiandien – atsirado.

Stoviu prie lango, žiūriu į gatvę. Liūdna: aš vis labiau nesuprantu Lietuvoje vykstančių permainų.

Paskui išeinu gatvėn ir žiūriu pro tą patį langą į namus. Ten du šešėliai, bet suvokiu: antrasis – ne aš.

Ir tas suvokimas teikia vilčių.

USIRAMINKIM!

Mūsiškiai visai pakvaišo: saulėtekius, saulėlydžius bando reguliuot.

Atsipalaiduokite, broliai! Paimkite rankosna lyrą, kyšį... Paskambinkit, pamosuokit...

Negiedokit, ubagai! Netrumpinkit kadencijos.

Nieko nereikia daryt!

Anot Saliamono: viskas praeina.

Praeis ir noras valgyt.

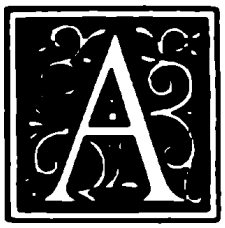

Mįslių tėvas klane guli...

Kas tai? Apsivėmęs pėstininkas? Didžioji Britanija? Lietus?

Aš nežinau. Tačiau daug apie tai galvoju.

ROGRAMOS METMENYS

Ėjo du populistai ir sutiko liberalą.

– Įmeskim jį į šulinį, – sako vienas kitam. – Žmonėms tai patiks.

Kaip tarė, taip padarė.

Ir tikrai žmonėms patiko.

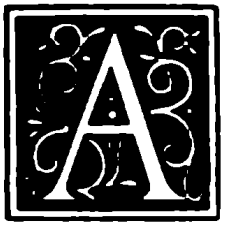

GRESIJA

Miškais ateina ruduo. Aš bėgu iš miško.
Ruduo vejasi mane.
Aš įbėgu trobon ir užsisklendžiu.
Ruduo beldžias į duris.
Aš stoviu su kirviu.

USIAUKELĖ

Mėnesiena... Kaukolė... Pusiau nugertas vyno butelis...

Kaukolė praskelta – gali būt mano.

Ir toks liūdesys... Kodėl viskas šitaip?

OMPENSACIJA

Ateis rudenėlis ir vėl pilkos dienos...
Liūdnas pedagogas varpeliu skardens...
Neskardenk, šviesuoli, nebudėk prie vartų!
Neateis Premjeras, nepakels algos.
Bet pakels taurę už mokslą ir šviesą...
Pakels už tave.

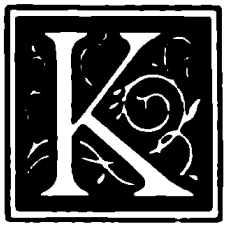

AS YRA KAS LIETUVOJ

Rūkas – senų garvežių atodūsiai.

Paukščiai – neatpažinti skraidantys objektai.

Vėjas – gimtoji medžių kalba.

VIESULIAI

Vienas pedagogas patykojo kariškį ir numovė uniformines kelnes. Pardavęs turguj, nupirko vaikams vadovėlių.

Sakau: o jei kiekvienas šitaip!

Nei prie Seimo piketuot, nei biudžetą reguliuot.

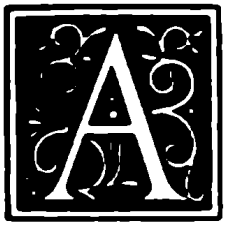

MŽINAS PAVASARIS

Išskrenda paukščiai, bet sugrįžta nariai.
Ir vėl džiugins jaunus ir senus giesmė,
tiek sykių jau girdėta...

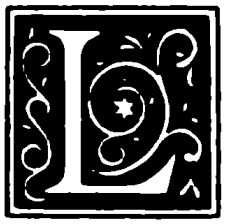

IETUVIŠKA RUGIAPJŪTĖ

Jau saulelė atstodama ritas... Metas pjaut, ką pasėjai.

Ogi – žiū! – aš nieko nepasėjęs.

Išeinu į lauką ir nupjaunu, ką tu pasėjai.

Tu ateini ir padegi mano daržinę.

Aš ateinu ir nupjaunu tau galvą.

ERSLO MĮSLĖS

Susitaupiau pinigo, nuvažiavau pajūrin ir kiaurą vasarą sukaus karuselėj.

Rudenį kiaurom kišenėm namo grįžau. Sėdžiu nustebęs.

Kaip kiti tuos pinigus prasuka!..

RITINIS AMŽIUS

Jei galvon, kaip paauglystėj, ima lįst visokia bjaurastis... Jei vis dažniau dairais į Lietuvą ir slapčia balotiruojies po antklode...

Vadinas, tau per keturiasdešimt ir smegenyse sutrikusi rūgščių bei šarmų pusiausvyra.

Gelbsti malda ir pasninkas. Dar geriau – sykį per savaitę išdulkinti kilimą.

ENA DAINA

Du berneliai iškūlė baltus dantis, dvi mergelės šaukštus išnešė...

Advokatas malė, prokuroras maišė, teisėjas – įstatymus nusijojo...

Kad privirė košės – ilgam užteks...

IMTOJI KALBA (2)

Sėdynė... Kėdė... Kišenė...
Kokie šiuolaikiški, beveik angliški žodžiai.
Bet kaip lietuviškai skamba!

PIE GROŽĮ

Vėl skrenda lapai! Ir aš kartu su jais skrendu į purvyną.

Prieina uniformuoti ponai.

– Ruduo! – šypsaus.

Pakelia, įstumia, užrakina tarp keturių sienų...

Ne kiekvienam duoti sparnai!

ODŽIO GALIA

Parduotuvėj prašau degtukų – neduoda.

– Ogi dar padegsit ką nors!

Išėjęs apsigraibau kišenes. Vienas dar likęs. Brūkšt – ir padegu parduotuvę.

O šitiek metų nepasitikėjau savimi!

ASITIKĖJIMAS

Tujen taip skardžiai rėki: Lietuva lipa
iš duobės!
Aš raminu: tiek viršuje diktų ponų!
Negi neįstengs atgalios pastumt?

ELYKOS RUDENĮ

Pirmininkas, išėjęs į Lietuvą, rado didelę duobę ir prie tos duobės tupintį elgetą. Pirmininkas nustėro, bet elgeta jam tarė: „Nusiraminkite. Jūs ieškote nukryžiuotojo žemės ūkio? Jis prisikėlė, jo čia nebėra".

Pirmininkas užvertė akis – tik dausosna kylančių karvių uodegas išvydo. Sudrebėjęs iš džiaugsmo parlėkė Seiman ir viską pranešė saviškiams.

Tris kadencijas ten visi valgė ir gėrė.

ALDIŠKA ASMENUOTĖ

Aš – stypstu.
Tu – stypsok.
Jie, jos – tegu stimpa.

RAPUS GROŽIS

Mažas žmogus stovėjo didelėj parduotuvėj, užvertęs galvą, dairėsi į kalnus gėrybių.
O po tuos kalnus vartotojai vaikštinėjo, visokius reikmenis vartojo, o dailesnį radę – vartotojas viliojo...

Mažasis svajojo: „Štai pastatėm terminalą, ir, jeigu latviai nepavogs plūduro, po keleto metų gyvensim nepalyginti geriau. Tada tai jau ir aš vartosiu!“

Nepasijuokim, neišbaidykim jo! Sudžiūvę svajotojai puošia Lietuvą kaip kažkada nuskintos ir pamirštos gėlės – knygą...

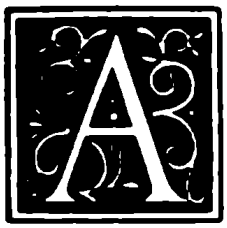

TVIRAS

Gyvendamas Lietuvoje niekur nepasislėpsi.

Palendu po lova, įlendu į šiaudus, kubile miltais apsikasu.

O, būdavo, ir šuns būdoj tupiu, kamine tūnau.

Vis tiek suranda!

Dabar jau įpratau. Sėdžiu prie stalo, ir tiek.

ALTINIAI

Vis labiau linkstu ne prie žmogaus, o prie technikos. Vakarais, kai žmonės kelia antklodes, ieškodami savo artimo, aš pakeliu automobilio dangtį ir ieškau karbiuratoriaus. Žinau, kad jis ten...

O riebokšlis! Tas irgi ten pat. Nors dauguma žmonių įsitikinę, kad matė jį ministerijoj...

O štai ir žvakės! Žiūriu į jas ir galvoju... Kodėl viskas taip?

Atidarau bagažinę. Ten – kastuvas.

Ašaros paplūsta man iš akių ir nuskaidrina sielą...

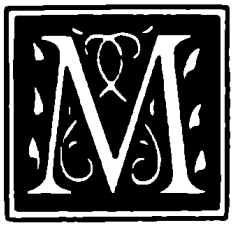

EDŽIAI YRA DIDESNI

Pastebėjau, kad dažnas lietuvis mėgsta lygintis su medžiais ir net girtis: „Aš turiu šaknis!“

Bet kur jūs matėt ąžuolą, žengiantį Europon? Ogi lietuvis yra gana mobilus ir sugeba sparčiai bei savarankiškai judėti ne tik po didžiąsias pasaulio prekyvietes, bet ir po nelabai erdvią kito lietuvio piniginę.

Užtat ir sakau jums: lietuvis turi ne šaknis, o šikną ir nuolat gadina gyvenimą savo artimui.

PIE KANTRYBĘ

Nesuprantu, ko tu taip nervinies, jau kelinti metai sėdėdamas ir laukdamas teismo.

Juk paskutinio teismo mes visą gyvenimą laukiam!

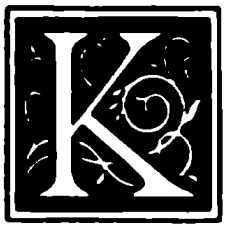

ELIO PRADŽIA

Stypsau drumzlinos balos vidury, ir toks jausmas, tarsi balotiruočiaus.

Trepteliu koja ir aptaškau savo artimą.

Tikrai patikimas!

SKIRTINGOS SISTEMOS

Stambiajam už nugaros stovi dar stambesnis ir timpčioja virvutes. Todėl jam ir lengva žengt priekin, todėl ir vaidenasi, kad gyvenimas gerėja...

O va smulkusis turi pats susirast virvę, pats pasirišt ir pats pasitempt.

Ir šitiek pastangų, kad vos akimirką pajustum kojom žemės nebesiekiąs!..

EROS PERMAINOS

Prisimenu: šiltas, gražus rudenėlis, oi dra dra dra...

Nesyk, būdavo, susimąstau: o kam tas dra dra? Kas iš to?

Dabar: trach! – ir nebėr žmogaus.

Ir nei šilta, nei šalta.

EIŠNAUDOTI REZERVAI

Štai dideliam lauke mažytis žemdirbys bando runkelį nuo žemės atplėšt. Ilgai stebiu šį keistą reiškinį: kam visa tai?

Va jei runkelius laukuose palikt, o atplėšt, išvežt ir perdirbt pačius žemdirbius!

Stinga, labai stinga valdžiai ūkiško požiūrio.

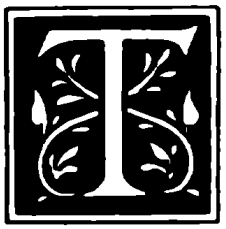

AUTIŠKAS POŽIŪRIS

Pirmiausia pasuku laikrodį: septynias į priekį, devynias atgal.

Tada apsuku pačią.

Galų gale triskart apsisuku pats.

Nieko!

Keista... Bet aš nepasiduodu ir kartoju programą iš naujo.

Tau ašaros: galvą reikėtų sukt!

Man juokas: tiek ir kvailys žino. O tujen tautiniais būdais gyvenimą gerink!

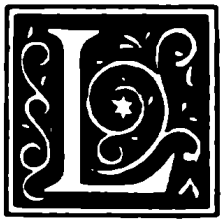

OKYS IR LIETUVIS

Grybauju, švilpauju: „Arkim, broliai, pūdymėlį – saugokim vieni kitus...“

Staiga matau: kažkas sėlina!

Krintu į samanas ir apsimetu miręs.

Jeigu lokys – apuostys ir nueis.

O jeigu brolis?

Žado netekęs tiktai kontrolinio smūgio belaukiu...

RYTDIENOS PAVEIKSLAI

Įsivaizduoju, kaip pažabotas nusikalstamumas šuoliais lekia per Lietuvą. Ministras dar nepaleidžia pavadžio, bet jau vos laikosi balne. Siaubo pagauti nariai, policininkai ir paprasti žmoneliai dumia į pašalius, slepiasi kur kas gali. Ir niekas nedrįsta pastoti kelio...

Gražu! Bet ir baisoka!

ROŽIO GRYBAI

Prisimenu, žmonės dainavo: „Prie
Nemuno kitas išaušo jau rytas...“
O buvo tamsu!
Dabar išaušo, bet niekas nebedainuoja.
Vaitoja arba tyli kumščius suspaudę.
Ak, sakau, tamsoj mes gražesni atrodėm.

AŽINK SAVE

Jei devynis kartus pamatavęs, vis tiek nukerpi kreivai, netinka iškėlus žirkles vaikytis artimuosius, kelti triukšmą ar net iškelti savo kandidatūrą. Žinia, kol kandidatūra styros virtuvėj – visi tarakonai pasitrauks pas kaimynus.

Bet susimąstyk: gal Lietuvos žmonės niekuo dėti?

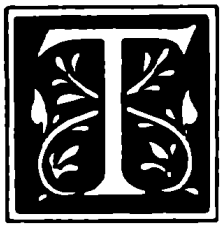

U TAI GALI

Jei draugas įkrito į šulinį, netinka atsinešus pilną butelį klausinėt: ar tu mane gerbi?

Jei kaimynui galvą privėrė liftas, netinka pribėgus apkraustyt kišenes.

Jei koalicijos partneris iškrito iš kriaušės, netinka dar į galvą jam spirt.

Tai sunku, bet įmanoma!

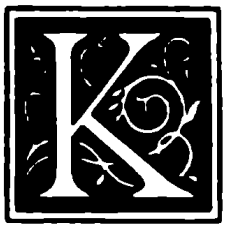

AS ĮKVEPIA

Prisimenu: vakaras ant ežero Keturių Kantonų. Vienas nugriūva, trys lieka.

Retas ir labai gražus gamtos reiškinys.

Prisimenu: sąjūdis, medžiai barsto lapus. Aš renku ir klijuoju prie šakų.

Geras tada buvau.

RŪKAS

Šįryt miestą užplūdo rūkas. Ir mano galvoje rūkas. Ir cigaretę rūkau.

Žmonės klaidžioja po rūką.

– Eikite ten, – rodau.

Jie nueina ten, o aš – į priešingą pusę.

Man ne pakeliui su lengvatikiais.

ŽVALGOS

Pavasaris atsiranda dėl to, kad įvairūs paukščiai, plasnodami sparneliais, sušildo orą.

Paukščiams paliekant mūsų kraštus orai vėsta.

Bet kai paukščiai išskrenda itin dideliais būriais, jų plazdėjimas vėl prišildo orą – tai bobų vasara.

IŠDIDUMAS

Štai neretai pasitaikanti situacija: tu – nulis, policininkai – du.

Ir vis dėlto nerėk, o susimąstyk: ar geriau būtų, jei muštų banditas?

Kas be ko, banditas profesionalesnis ir užmuša greičiau. Bet kai lupa Lietuvos Respublikos pareigūnas – spalvingesnės emocijos, daugiau garbės ir orumo.

Ir galų gale pasijunti lietuvis esąs.

ŪRINĖ VALSTYBĖ

Daugel svyruojančių: jei čia kvailių laivas – ar man gana kvailumo, kad tikčiau prie komandos?

Iškelia kandidatūrą ir pasitikrina.

Kitas, žiūrėk, net į bocmanus tinka!

AMŽIAUS PABAIGA. BEAUŠTANTI AUŠRELĖ

Prisimenu: visi bijo konservatorių. O aš – ne. Rytą prasilenkiau su trim – nieko!

Vasiliauskas sako: jei pats jų neužkabinėsi, konservatorius pirmas tau niekada nesmogs. Jei tu geruoju – konservatorius atsakys tuo pačiu. Ir dar: konservatorius jaučia, kas jį nuoširdžiai remia, o kas tik taikosi pats atsiremti.

Bet kam man juos užkabinėt? Aš ir vaikystėje nelakstydavau aplinkui dispanserį pirštą iškėlęs! Kiekvienam gali atsitikti...

Vis dėlto paprašiau kiemsargio, kad įsuktų lemputę. Aš konservatorių nebijau, bet nereikia jų provokuoti.

NUŠVITIMAI

Pastebėjau, kad mano lempos šviesa nesklinda šviesos greičiu, o atsimušusi į sieną apskritai liaujasi sklist.

Sėdžiu pasipūtęs: galėčiau Švietimo reformai vadovaut.

TRATEGIJA

Skęstantis ir šiaudo griebiasi...

Tai kodėl Vyriausybei neparaginus žemdirbių, kad augintų daugiau javų? Rudenį supirkt šiaudus ir sukraut ministerijose.

Ir žemdirbiui gerai, ir ministras, žiūrėk, išplauktų...

LASIKOS DIVERSIJOS

Yra tokia J. B. novelė „Mums nebereikia“. Skaičiau visą naktį ir verkiau. Vargšai žmonės!

Rytą išėjau darban. Generalinis tarė:

– Mums nebereikia.

Grįžau namo ir visą dieną juokiaus.

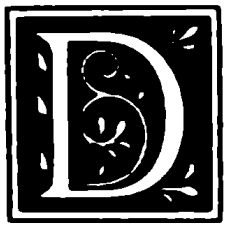

ROVUSIS GĖRIS

Rudenį mėgstu purvyne pagulėt.

Ponai blizgančiais batais žengia pro šalį...

Bet ne visi! Kitas stabteli, apsidairo į šalis ir paspiria.

Ir greitai nueina šalin.

Žmogus nūnai drovisi žmogui dėmesį parodęs.

OKYLIS PAS RUBINŠTEINUS

Įėjau tada pro šonines duris. Svečiai jau buvo susirinkę.

Nežinojau, ką jiems pasakyt, ir išėjau pro paradines.

PAGAL JONĄ

Kad suėmė traukuliai!.. Traukiuos kertėn, bet pas daktarą neinu.

Sveikatos sistemoj baisiau nei Saulės. Ar tai prastam būrui suvokt, kaip sukasi vaistai, pinigai, daktarai...

Ak, sakau, ateitų Premjeras su šautuvu...

IAUDIŠKAS

Būna: eilinė kaimo vištelė staiga liaujasi dėjusi kiaušinius, pasipūtusi šlaistosi po kiemą ir vis bando giedot.

Bet kaimiečiai žino: paplukdžius tokią vištą kubile su šaltu vandeniu, reiškinys greit praeina.

Sakau, gal ir kandidatus šitaip...

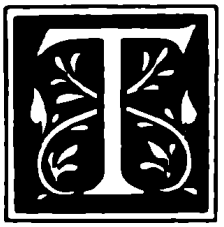

AIKINIAI

Jie nori į jėgos struktūras savo žmones susodint. Vadinas, nori prieš mūsų žmones jėgą naudot.

Aš raudu: Europon – atjojom. Į bloką – įstojom. Skurde gyvent – pripratom.

Jeigu muš – tai už ką?

Tu juokies: į golfo kamuoliuką taigi sunkiau pataikyt.

ROŽIO GRAMAI

Į langą – lietus, prie lango – lietuvis, pro langą – Lietuva.

Kaip dailiai viskas surėdyta! Šypsodamas palinkstu prie stalo.

Ūmai langas kad driokstels – akmuo kad pokštels man į kaktą!

Už lango buvęs dar vienas lietuvis.

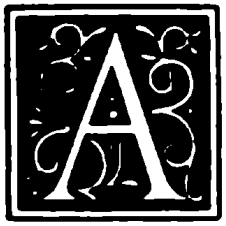

TODANGOS

– A kaip, vyrai, balsuosim? – paklausė Dūmelis.

– A pagal sąžinę, – atsiliepė Rėmelis.

– Kad neturi tu sąžinės!

Rėmelis susigėdo ir įlindo į šiaudus. Dūmelis – brykšt! – ir padegė daržinę.

Ir liepsnos taip aukštai pašoko, jog visam kaimui nušvietė kelią į Europą.

PABUDIMAS

Kai pabudau, buvo vakaras. Žliba senė kuitėsi apie krosnį.

„Kur aš ją mačiau?“

Rūškanas senis pažvelgė iš veidrodžio. „Ne, čia aš nebūsiu!“

Išėjau ir neberadau namų.

VAJONIŲ VAINIKAS

Pro darželio langus sklinda vaikučių daina. Jaudulys užplūsta seneliui širdį – jis dar smagiau kapstosi konteineryje.

– Trupinėlį radęs, višteles vilio-o... – traukia mažyliai.

Senelis iškelia duonos plutą ir išdidus krato barzdelę.

Jis visados svajojo gyventi kaip dainoj.

MENTALITETAS

Mes kalbėjom: neturi jie nei proto, nei garbės, nei sąžinės...

– Tai kodėl mes būtent tokius nuolat išrenkam? – nusigandę klausėm vieni kitų.

Čia priėjo daktaras Oleka ir pasakė palyginimą:

– Ėmė ir atėjo Lietuvon ruduo. Visi lapeliai, pirmieji pakilę skrist, jau purvyne. Ir tik vienas kitas nenaudingai maskatuoja ant šakos.

„Paskutiniai... – šnekasi žmonės. – Kaip gražu!“

– Sakau jums, vaikai, – baigė daktaras. – Paskutiniai pas mus visados turi šansų būti pastebėti ir įvertinti.

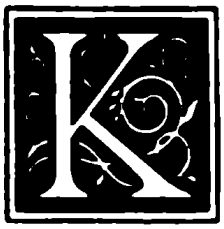

RYPTYS

Sakau: jei politikai atkreipia dėmesį į problemas tik tada, kai jos užgriūva juos pačius, – argi neaišku, ką turėtume daryt?

Tarkim, jums griūva stogas. Tada jūs pastatote narį šalia trobos, pats palipat ant stogo ir užverčiat jam ant galvos lakštą šiferio.

Narys kaipmat sudaro komisiją ir atsiunčia stogdengių brigadą.

Tik ryžtingi mūsų veiksmai ir paskatins demokratijos raidą...

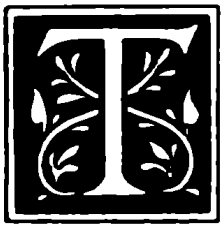

RAPŪS RYŠIAI

Rudenį būna pasimatymų, kurie sukrečia ligi ašarų.

– Bulvių reik? – beldžia į duris toks žmogelis.

Ilgai stebiu jį pro skylę. Žmogus man visai nepažįstamas, o valgyt siūlo! O gal nori tik pabendraut, bet nedrįsta apie tai pasakyt, užtat ir valkioja maišelį?

O ką aš jam galėčiau pasiūlyt? Gal smuiku pagriežt?

Kol ryžtuos atidaryt, jis jau prapuolęs.

Šitaip ir laimė...

BALKANŲ KRIZĖ

O Adrija! Aldorija arija rėja!

Apsimetęs delfinu, šmurkšteliu poniai tarp kojų.

– Lituano! – rėkia ta. – Pjano!

O juk kitas mano vietoj būtų apsimetęs krokodilu!

Niekas čia nevertina širdies gerumo.

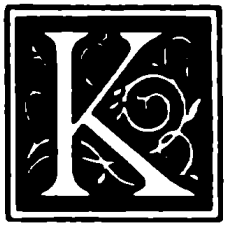

RIKŠČIONIŠKAS DEMOKRATIŠKAS

Mano kaimynas, stambusis žemvaldys, parsivarė automobilį už pusę milijono.

Aš, smulkusis pameistrys, išardžiau jį ir išnešiojau gabalais kaimo varguomenei.

APONIŠKAS

Tuščiam kambary alkanas
Rinkėjas jau ketvirta para
Balotiruojasi ant lempos.

EROJAI

– Kas valdo Lietuvą?! – rikteliu.
– Aš! – cypteli menkas, klišas seneliukas.
Spoksau į tą vargetą – sunku patikėt.
Bet netikėt irgi negali.
Niekas kitas neprisipažįsta.

SUPERHEROJAI

Jis pabunda anksčiau už tave. Tu dar snūduriuoji, o jis jau keliasi. Tu dar guli, o jis jau stovi.

Galvoju, kas jis toks?

RUDENS MELANCHOLIJA

Stoviu kelyje. Stabdau mašinas. Pagaliau viena stabteli.

– Jūsų dokumentai, – sakau vairuotojui.

Netikiu, kad parodys. O kad ir parodytų...

Kas man iš to?

KVĖPIMO ŽEMĖ

Vakarais mėgstu apsimetęs direktorium būdelėj pasėdėt.

Išdidus žvelgiu į skylę. Bendrasis vidaus produktas vėl padidėjęs!

Ir kai pakilęs žengiu pro duris, mano žingsnis tvirtas, o stotas prakilnus. Kalbuosi su savim tik angliškai.

Labai padeda.

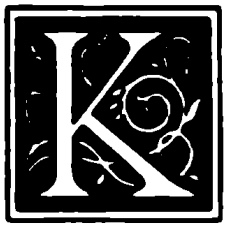

VAILIŲ MOTINA

Vis geryn ir geryn! Jei ūkininkai nebemelš karvių, jiems už tai bus pinigėlių pamokėta.

Drąsiai žvelgiu į rytojų: o jei valdininkams išmokas skirt!

Gal ir žmonių nebemelžtų?

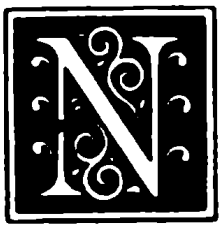

AUJIEJI

Deputatas DT jau seniai nebe piemuo: užuot ardęs granatą, jis ardo kultūrą, švietimą, sveikatos sistemą...

– Proto turėk! – šaukia pati.

DT išardo kaukolės skliautą ir teškia smegenis pro langą.

Ne tie dalykai pergales lemia!

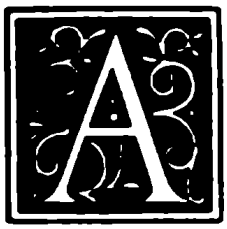

MŽINAS PLIKLEDIS

Pietų šalyse žmonės šypsosi vienas
kitam – ir saulė danguje šiepiasi.
Mes mėtom žodžius it ledo luitus...
Žemė apledėja, prokurorai slidinėja, teisėjai
ramstosi į Lukiškes, ministrai griuvinėja
ant Lietuvos...
Ką ten kalbėt apie stabilumą...

KO TRŪKSTA

Regėdamas tiek piktų, surūgusių veidų, vis dažniau pasvajoju: o kad būtų dekoderis, kurį galėtum smegeninėn įsukt!

Ir pilkas gyvenimas taptų spalvotas! Ir jokių reformų!

Išradom Šiaurės Atėnus, Baltijos kelią ir tris hektarus – ar jau tokio menkniekio nepadirbsim?

MAIRONIŠKAS

Krinta iš mano knygų lapai... Be vėjo draikosi prie viešbučių mergaitės... Apdaro žalio netekusios, pirmo kliento belaukia...

NE VISI ŠVENTIEJI

Sykį vienas demokratorius persirengė žmogaus drabužiais ir nusileido į Lietuvą pasiklausyt, ką žmonės šneka.

Tie šnekėjo apie demokratorių blogai arba dar blogiau. „Vadinas, aš gyvas!“ – toptelėjo anam.

Suplojo delnais ir dangun grįžo. Papasakojo saviškiams, kad Lietuva – tai ne vien Algirdas ir Mykolas, ten daug ir visokių lietuvių šmirinėja.

Visi didžiai stebėjosi ir šaukė: „Nieko apie tai nebuvom girdėję!“

ENOJI LIETUVA

Toli toli, už devynių mylių nuo didžiojo plento, gyvena senelis ir senelė.

Rytą jie keliasi, pakuria krosnį, apsirengia švariais drabužiais.

Tada atsisėda prie lango ir laukia vakaro.

Daugiau čia niekas neateina.

RANDA

Nesuprantu jaunų ponų, kurie, pastvėrę moteriškę, kažko ieško po drabužiais. Tuščios pastangos! Tu ieškok muitinėj! Ieškok Seime! Gera cisterna, o juolab gera platforma jaudina kur kas labiau nei pats iškiliausias biustas.

Bet nesmerkiu. Tie dalykai ateina su amžiumi.

APROČIAI

– Kaip man patinka meluot! – tarė kandidatas.

Paraudom, nudūrėm galvas. O jis suriko:

– Ir kaip man vogt patinka!

Traukėmės arčiau durų.

– O jau kaip man kyšį imt patinka! – šaukė jis.

Puolėm pro duris.

Visai esam pagedę. Nebemokam įvertint sąžiningų žmonių.

EIDRODŽIAI

Jei atsivertęs laikraštį ieškai vien kriminalinės kronikos, ar gali vadintis asmenybe?

Gal esi tik asmuo, kurio ieško peilis arba policija?

AKLYDIMAI

Pastebėjau, kad tiek dvasingą, tiek ir nedvasingą žmogų pradūrus peiliu – išsiskiria vienodas dvasios tūris.

Tai ko jūs rėkiat, neva švietimui ir kultūrai turėtume skirti daugiau lėšų?

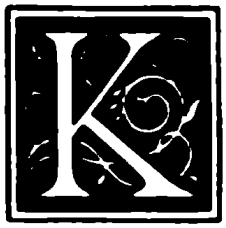

OMUNISTAI

Prisimenu filmą: Rusija... Ką tik po revoliucijos. Visur šviesios ateities ženklai. Beveik kaip pas mus.

Purvinam laukiamajam būrys žmonių: vyrai, moterys... Kažkas pabeldžia į langą: komunistų yra? Visi krūpteli, susigūžia, kai kurie ir atsisveikina...

Bet staiga pakyla žilas seneliukas ir skystu balseliu rėkia: aš komunistas!

Galvoju: o čia? O dabar? Ar daugelis šitaip galėtų?

ORIZONTAI

Sveikas žmogus ir be cento kišenėj prasimanys sau pramogų...

Rudens vakarais mėgstu išeit iš galvos. Prisirišu prie snarglio ir šoku žemyn.

O kaip toli matyt!

Posėdžiuos nykštukai miega... Aukso šunys po ledu... Nepalikdami pėdų bėga per Lietuvą banditai...

Apie klaidžią įstatymų pūgą seka pasakas Lukiškių angelas...

LIETUVA IR LIETUVIS

Lietuvoj didžiulės permainos, o tavo namuose – nieko.

Bet lieka svajonė: ak, kad nors dienelę pagyvenus Lietuvoj! Tada ir numirt nebaisu.

TILIUS

Mano verslas sekasi gerai, namuose
vis daugėja daiktų ir staiga žiūrim –
uošviui nebėr vietos. Nenoriu senelio
išvežti miškan – pasodinu tarp dvigubų
plastikinių langų. Vietos nedaug, bet kiek
senam žmogui reik?

Ir svečiui pramoga, ir namiškiams nauda –
senelis drėgmę sugeria, langai neaprasoja.

AUTIŠKAS RUDUO

Be vėjo draikosi liežuviai... Iš kišenių išskrenda paskutiniai litai... Apdaro netekę vargšai tik pirmojo turo belaukia...

Kandidatas sėdi po jupiteriu ir atranda traukos dėsnį.

Nespės nė žiema ateit, o jis, žiūrėk, jau ir trauks mums iš kišenių.

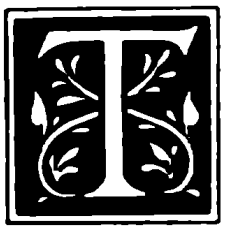

ADA

Buvo vasara... Gėlės žydėjo... Noko žemuogės... Balo kviečiai...

Viskas tada buvo kitaip.

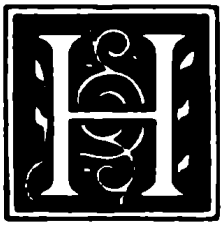

EROIZMAS

Vakar buvau išėjęs miškan, visą dieną pratupėjau po egle, o gyvenimas nepagerėjo.

Šiandien badauju nuo septintos ryto. Jokių prošvaisčių!

Daugiau aš nieko negaliu padaryt. Bet sėdėti rankas nuleidus irgi nevalia.

Atsikandu iš kepalo ir einu gult.

TRATEGIJA

Mūsų lifte žmonės rūko, geria alų, tuštinasi, piešia ant lubų, gręžia skyles, traukia mygtukus ir padega sienas.

Trumpa kelionė, o kiek visko gali nuveikt!

O, kad Lietuvos piliečiai tokį aktyvų, pilnakraujį gyvenimą gyventų ne tik liftuose, o visur ir visada!

Tačiau kol to nėr, derėtų montuoti daugiau liftų: kaimuose, kiemuose, posėdžių salėse – visur, kur kol kas tvyro nuobodulys, kur stinga giedros ir darbingos nuotaikos.

IENYBĖ

Aš ieškau priekabių ir kamuoju tave.

Tujen piketuoji prie Seimo ir kamuoji valstybę.

Valstybė didina mokesčius ir kamuoja mane.

Smagu, kai visi kamuojamės.

EVILTIS

Nuolat persivalgau ir taip sunku: pilvą pučia, nuotaika prasta, darbingumas smukęs...

Bet girdėjau: nelengva ir tiems, kurie nuolat neprivalgo.

Užtat ir sakau: ar tu vienaip gyvensi, ar kitaip – laimės Lietuvoj nier.

AMSA

Girdžiu: beauštanti aušrelė, betekanti saulelė...

Ir verkia man širdis: ak, kodėl aš negimiau tam šviesiam krašte?!

MENO SKONIS

Dailininkas Griškevičius nutapė portretą: grafas Tiškevičius Andalūzijos dvare, prie pietų stalo.

Dailininkas buvo toks alkanas, kad stvėrė ir suvalgė, kas ant stalo padėta.

Ir Tiškevičius ėmė džiūti stačiai akyse. Vakare jau buvo toks liesas, kad Griškevičiui darant duris išvirto iš rėmų ir užsimušė.

Deja, Lietuvoj tai įprastas reiškinys. Užtat mūsų menas dar ne kasdien pakliūva į didžiąsias pasaulio galerijas.

KITAS PASAULIS

Zebediejus atsikėlė, atsisėdo prie stalo, pasėdėjo ir vėl atsigulė.

„Tarkim, aš sėdžiu prie stalo ir žiūriu pro langą, – mąstė Zebediejus. – Tai kas iš to?“

Paskui jis pagalvojo:

„Štai guliu ir žiūriu į lubas. Bet ko ten žiūrėt?“

Užsimerkė ir užsitraukė ant galvos antklodę. „Štai guliu ir nieko nematau. Galima ir taip gyvent!“

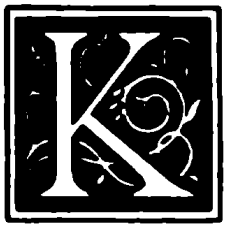

EISTI ŽMONĖS

– Lietuva! – tarė Dūmelis.

Rėmelis žiebė jam į dantis. Katelis spyrė į pilvą, o Žemelis, stvėręs už ausų, trankė galvą į sieną.

Dūmelis išspjovė dantis ir suriko:

– Europa!

Rėmelis patiesė jį ant grindų, Katelis užvertė spintą, o Žemelis batus padegė.

– Nieko jau nebegalima pasakyt! – įsižeidė Dūmelis.

Aš taip nemanau. Ilgai ten sėdėjau, plepėjau, o išeidamas dar prisidegiau nuo rūkstančio Dūmelio cigaretę.

MOGUS TARP ŽMONIŲ

Būna tokių rytmečių, kai, vos pramerkęs akis, galvoji: „O ką aš galėčiau gero padaryti žmonėms?“

Išeinu gatvėn ir sustabdęs praeivį klausiu:

– Gal jūs neturite pinigų?

– Neturiu.

– Ir aš neturiu.

Jis vėpso iš padilbų.

– Abu neturim! – juokiuos. – Argi jums dabar ne smagiau?

Jis nueina. Nesulauksi dėkingumo.

Bet ko man nervintis? Antai Jėzus per vieną dieną išgydė dešimt raupsuotųjų. O keli atėjo padėkot? Vienas! Kodėl aš už savo menkas paslaugas turėčiau sulaukt didesnio atpildo?

PIE LAIMĘ

Sėdžiu prie televizoriaus, žiūriu labai įdomią programą. Rūkas! Visur vienas rūkas...

Staiga įeina pati ir sako: „Išjunk televizorių!“

Aš išjungiu. Ji išeina. Aš vėl įjungiu. Ji grįžta ir išjungia.

Aš sėdžiu, apsimetęs numirėliu.

Ji išeina. Aš vėl įjungiu.

Ir tada pagalvoju: o jei vienas gyvenčiau?

Tik šiurpas nukrečia. Pasikart reiktų iš nuobodulio.

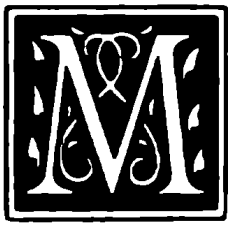

AŽI STEBUKLAI

Štai Antanas langą nešasi...
– Kur neši? – klausiu.
– Namo, – atsako.
– Kam tau tas langas?
– Žiūrėsiu.
– Norėčiau ir aš pažiūrėti.
– Prašom.
Žiūriu pro langą į Antaną.
Smulkmena. Bet gražu!

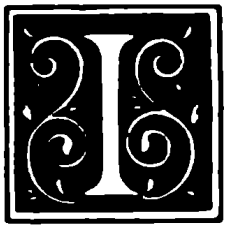

ŠBANDYMAI

Vidurnaktį atsikėlęs išsliūkinu pro duris, nuplėšiu nuo sienos lentelę „9“ ir prikalu „19“. Tada grįžtu ir vėl atsigulu.

Vakare išėjęs regiu daug po apylinkes klajojančių gyventojų.

– Gal žinote, kur mūsų namas? – teiraujuos.

Žmonės nusiminę skėsčioja rankom.

Grįžtu namo ir suklupęs meldžiu Viešpatį sveikatos tiems vargšams...

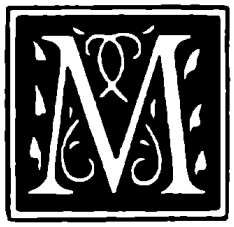

IŠKO BROLIAI

Pastebėjau, kad lietuvis, išėjęs miškan, pasijunta geriau nei mieste.

Taip yra dėl to, kad miške daug šakų ir ant kiekvienos gali pasikart.

Svaiginamas neribotų galimybių jausmas.

UODŽIANTI GAMTA

Pastebėjau, kad miške daug vabalų ir visi mažesni už mane.

Bet visi juda, kruta. Nerasi tarp jų anei vieno susiraukusio.

Gražu pažiūrėt, kaip skuodžia toksai žemažiūris. Užtveriu kelią.

Puola šen, puola ten, it pradedantis verslininkas.

Aš – trept kojele.

Grįžtu iš miško jau atlaidesnis valdžioje sėdintiems.

YVENIMO SKONIS

Išlipi iš lovos – ir susuka strėnas. Išeini balkonan, įkvepi gaivaus oro – sugelia dantį. Pavalgai – ima pilvą pūsti. Kol nueini iki vaistinės – koją sutraukia.

O kartais susuka ir sutraukia viską iš karto.

Krinti lovon ir imi svarstyt: „O kodėl taip yra? Ką tai reiškia? Ar tikrai gyvenimas kasmet vis gerėja?“

Ir kad ims veržti galvą!

O va taip, kad nieko neveržtų, nesuktų, nepūstų – šitaip niekados nebūna. Tik prisimeni – kažkada buvo.

Ir nustembi – o kaipgi tuomet galėjai suvokti, kad gyveni?

PASIPRIEŠINIMAS IR PRISITAIKYMAS

Vidury nakties eidavau viduriu gatvės ir garsiai traukdavau giesmeles. Kada tai buvo!..

Skečiantis laisvei, traukiaus vis arčiau šaligatvio ir dabar jau beeinu Europon tik vidurdieniais, ramstydamasis į sienas.

Vakar tik slenkstį peržengiau. Šiandien – sugipsuotas.

Aš nesijaudinu. Galima ir taip gyvent.

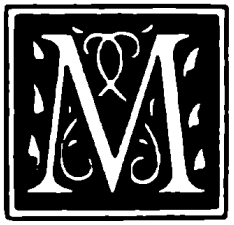

ŪSŲ SODAI

Tėvas mirdamas užrašė sūnui dangų ties Fabijoniškėm.

– Jei būsi protingas, gyvensi visko pertekęs.

Sūnus buvo labai protingas: pavasarį apsėjo dangų kvailom mintim – rudenį pažiūros užaugo.

Pardavęs pažiūras, nusipirko kandidatūrą. Iškėlė vidur Lietuvos ir baido praskrendančius investuotojus.

AGIRIOS

Kas rytą radijas praneša, kad saulė teka, o pasižiūri Lietuvon – nėra saulės!

Žmonės sutrikę klausinėja vienas kitą: ką dabar rinksime, broliai?

Įžvalgesni jau ima rinkti akmenis.

IEMA GALVOSE

Kai žemę užkloja sniegas, žiūrint į Lietuvą iš kosmoso aiškiai matyti, kad ir mūsiškiai jau gyvena švariai bei pasiturimai. Užtat kaip nemalonu, kai išdūlina juodas kiemsargis ir it pablūdęs ima niokoti baltąjį rūbą. Stvertum už sprando...

Betgi žinai: kuprotą tik grabas ištiesins.

PAVASARIO NUOJAUTOS

Šakėm prismeigiu televizorių prie sienos.

– Anergiją žad pardout! Švedams ar vokiečiams... Kun daba darysma?

– Sumažės nusikalstamumas, – ramina pati. – Vogt, sprogt, snukius daužyt – va kur eina ta mūsų energija. Vokietis geriau panaudos.

Tą pačią naktį paėjau už tvarto ir įstojau Europos Sąjungon.

UGIMAS

Iš pradžių namai būna pripildyti tankios pilkos masės, panašios į sieną. Ilgainiui masė skeldėja ir atsiranda plyšių – ten jau gali įsikurti lietuviai. Neturėdami ko valgyt jie graužia pilkąją masę ir šitaip susiformuoja tuštumos, vadinamieji kambariai. Namai tampa nestabilūs ir norint, kad nesugriūtų, kambariuose net ir darbo metu privalo būti tam tikras skaičius bedarbių.

EUROVIZIJA

Zebediejus važiavo grybaut, o nuvažiavo Europon.

Priėjo du elegantiški ponai ir gražia europietiška tarme šnekėjosi terpu savęs.

– Šitas yra lietuvis.

– Man nepatinka lietuviai.

– Užmuškim jį.

„Juokauja, – pamanė Zebediejus. – Europoj taip nesielgiama."

Todėl tik išsižiojo ir tarė:

– Labas rytas. Štai ir aš!

O tie užmušė Zebediejų ir savais keliais nuėjo.

MANO BRIUSELIS

Ėjau tada prie derybų stalo. Ūmai sustojęs užtraukiau dainą, kurią kažkada dainuodavo mūsų senoliai:

– A-a-a!

Ir klausės italai, ispanai, germanai, prancūzai, olandai ir belgai.

Apdalijau visus giminių dešrelėm.

Susivyniojau į protokolą ir užmigau.

ŪSŲ KANDIDATAS

– Ak, kaip norėčiau į snukį! – pasvajojo Vasiliauskas.

– Na, ką jūs! – sakėm. – Už ką?

– Atsiprašau, – tarė Vasiliauskas. – Aš norėjau pasakyt: į Seimą!

Davėm į snukį.

Tokia nerišli kalba, o jau balotiruojasi!

PAMIRŠTOS PRADŽIOS

Ėjo demokratas į valdžią ir sustojo.

Senelis Rėmelis ėjo namo. Radęs demokratą padaužė pagaliu ir tas vėl ėmė eit.

Šiandien kalba: demokratinių jėgų pergalė!

O senelio niekas nebeprisimena.

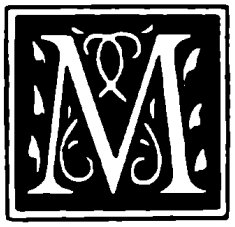

ŪSIŠKIAI

Stogas nuvažiavo Europon.
Neįtikėtina!
Bet akivaizdu.

PRAGOS

Kai aš skambinu kaimynui telefonu, norėdamas paprašyt, kad jis nebeskambintų pianinu, moku Lietuvos telekomui.

O kokią teisę anas turi veltui skambint? Jei ne man, tai Kultūros ministerijai mokėk.

O kiek tokių aplinkui?

Išsiplaukim ausis ir surasim lėšų.

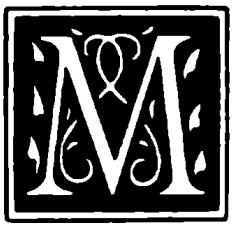

ENTALITETAS

Prisimenu: atvyko Šventasis Tėvas... Kiek mes jam tvorelių padirbom!

Manėm: toks didelis žmogus tai jau didelį sklypą norės apsitvert...

O tas tik rankele pamosavo...

Taigi, broliai, yra ir kitoks valdymo stilius.

Tik kad mes vis tautiškai...

SPARNAI

– Žemos moralės žmonės aukštai pakyla, – tarė Zebediejus.

Aš – čiupt senį už barzdos, švyst pro langą.

Sėdžiu ir laukiu skambučio iš Prezidentūros.

ESUSISIEKIANTYS

Danguje kitaip nei žemėj...

Premjeras mostelėjo burtų lazdele – ir susitaikė nesutaikomi priešai. Ir šviesiau viršūnėse.

O tu, broli mano, kieksyk tu mostelėjai gyvenimo draugei lazda per smegenis?

Ir kas iš to! Tik dar tamsiau slėny.

OŽIŪRIS

Prastas orelis, labai prastas...

Ir pastebėjau: net protingiausias žmogus nesugeba oro pataisyt, o va pagadint gali kiekvienas mulkis.

Vienintelė viltis – dujos iš Rytų.

AVYZDYS

Regiu vis daugiau sustirusių žmonių – ne kiekvienas turi kailinius. Kaip tokiems pagelbėt?

Išeinu gatvėn vienmarškinis, bet su krosnim ant pečių. Po minutės jau karšta.

Sakot: ne kiekvienas gali krosnį nusipirkt.

Sakau: mužikas gali ir kelmą nešiot.

MULKIOS PASLAUGOS

Skambina iš ministerijos:

– Atvažiuokit. Nebegalim susitvarkyt.

Atvažiuoju ir viską sutvarkau. Vienus pridaužau geležiniu strypu, kitiems ir diržo gana. Bet dažniausiai tenka keletą nušaut.

Jei ne aš – viskas čia būtų dar blogiau.

AREIGA

Pamatęs gatvėj prancūzą ar belgą, niekados nepraeinu kaip kiaulė pro šalį: tai liežuvį kyšteliu, tai, kelnes nusileidęs, pliką užpakalį parodau.

Niekados nepamirštu: mes, lietuvaičiai, privalom įdomūs Europai atrodyt.

NAUJIEJI PRŪSAI

Jei būčiau viruso nešiotojas – tai pasipūtęs vaikštinėčiau, į nenešančius iš aukšto žiūrėčiau.

Visi manęs bijotų, o aš – nieko.

O jei visi taptume nešiotojais!

Iškėlę švirkštus kaip ietis! Laisvi ir drąsūs prie Nemuno!

Ir gal nebereiktų keturiasdešimt metų po dykumas klaidžiot...

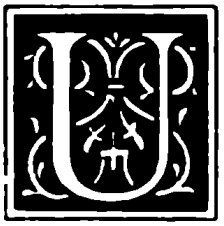

ŽMARŠTIS

Vėjas pūtė į veidus... O kaip smagiai žengėm pirmyn!

Dabar – vėjas į užpakalį. O eiti – sunkiau. Vis dažniau stabtelim ir dairomės: bene būsim atėję?

Vietos pažįstamos. Bet ko gi čia ėjom?

Niekas nebeprisimena.

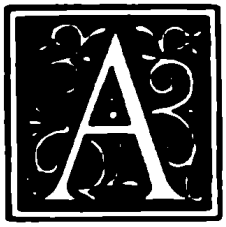

TMINTIS

Kai Amerika šauksis manęs, idant apginčiau jos vertybes, aš tarsiu:

– Luktelkit iki Kalėdų.

Ateis ir praeis Kalėdos... O aš valgysiu, šoksiu ir dainuosiu.

Vargšė Amerika ties rankas per Atlantą.

– Gelbėtojau! Kada?..

– Po Velykų tai jau tikrai, – atsakysiu.

Ir eisiu gult.

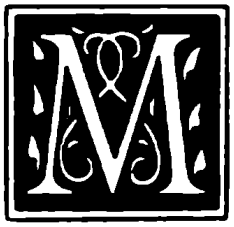

ŪSŲ KELIAS

Prisimenu: sėdėjau tupykloj. Ūmai pakilęs išėjau.

Ėjau ir ėjau. Priėjau Miegamąjį. Pailsėjęs patraukiau į vakarus ir dar tą pačią naktį pasiekiau Valgomąjį.

Pasistiprinęs keliavau toliau ir paryčiais jau buvau Svečių kambary.

Svečių nebuvo.

Atsidusau ant parketo ir uždegiau žvakelę už jų sielas.

Ir tuo pačiu keliu atgalios pargrįžau.

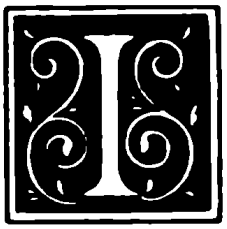

ŠKOVOJIMAI

Ji atidaro duris.

– Gali eit, kur akys veda!

Aš atsisėdu prie televizoriaus.

– Gali šnekėt, ką širdis geidžia!

O juk vos prieš dvidešimt metų ir įsivaizduot negalėjom, kad šitaip gyvensim!

PERMAINOS

Sako: menkos ir lėtos mūsų permainos.

Netiesa, gerbiamieji!

Štai prisimenu: gyvuliai kitados tik Kūčių naktį kalbėdavo. Dabar – kasdien. Ir net per televiziją!

Vaikas, menu, lėkdavau tvartan, trokšdamas išgirst, ką gyvulėliai šneka, ir jų norus išpildyt...

Nūnai svajoju: o gal ateis metas, kai bent sykį per metus ir gyvuliai įsiklausys, ką žmonės šneka...

MAŽOS GUDRYBĖS

Ak, kaip kankinasi mūsų žmonės, artėjant šventėms!

Susirūpinę, susierzinę zuja po parduotuves...

Sakau: išvežkit savo artimuosius į tolimiausią mišką – ir tegu straksi tarp eglių su zuikučiais.

Ir šventė jūsų namuose bus kasdien.

OVANOS

Girdžiu: įžiebk Kalėdų žvaigždę!
Brykšt! – ir padegu kaimyno dvarą.
Vaikučiai it kiškučiai straksi pro langus.
Žmogeliukai kaip elniukai šėlioja aplinkui – kiekvieno aky regiu mažytę spindinčią žvaigždę...

VENTINIS

Ten, kur teka Neris, gyveno kiemsargis Kairys. Kasė sniegą, pavargo, susirangė pusny ir užmigo.

Dūlino pro šalį narys.

– Kask, tinginy!

Kiemsargis išsižiojo ir nukando nariui koją.

Gimines vaišino, pats valgė ir valdžią gyrė.

ROŽIO KONTŪRAI

Tyli naktis... Tamsiam danguj spindi šaltos žvaigždės...

Kas man iš to?

Įlendu į krosnį ir tupiu.

Vakare tu pakuri krosnį. Rūkdamas, rėkdamas rėplioju aukštyn. Išlendu pro kamino skylę – koksai dangaus gražumas!

Bet kiek reikia iškentėt, kad tai įvertintum!

OSTALGIJA

Kokie nusmurgę tie Kalėdų seniai! Regis, stvertum pirmą papuolusį už sprando: „Atsikvošėkit, ponai! Kas dabar neša maišais?!“

Bet aš tyliu. Tyliu, nes tas jų nešimas primena kažką tolimo, tolimo ir gražaus, ko niekados nebebus...

Neškit, mielieji...

YGIAI

Užtrenktos durys. Užkalti langai. Visi išėjo Europon.

– O kur man eit?

Tu imi už rankos. Einam prie stalo, paskui – į lovą.

Padoriam žmogui yra dar kur eit.

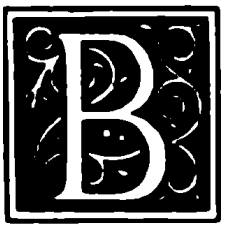

ALTAS NERIMAS

Kur pažvelgsi – visur balta.
Butelis baltos kišenėj.
Ir balti žirgai atžvengia...
Ir toks jaudulys: o kas ten, už posūkio?
Kelias į Briuselį ar Brisiaus galas?

ATODŪSIS

Kaip chuliganai – apiplėšę jausmus ir protą – prabėga metai...

Nusigandę stovim ant slenksčio, laukdami kitų, geresnių...

O ką jie išmano Lietuvoj! Bene žino, kokie čia įstatymai, papročiai, puspročiai?.. Prikrės eibių ir išeis nė nestabtelėję ties mūsų gyvenimais.

Ir mes vėl stovėsim ant slenksčio. Tik dar labiau nusigandę...

PROGRAMA KITIEMS METAMS

Padarysiu kūrinį – drabadam!
Labai gerą kūrinį – drabadam!
Labai labai gerą!!!
Drabadam bam!!!

Pagal šį pavyzdį jūs galite parengti savo programą: padarysiu kūdikį... pinigus... Prezidentą... Ir t. t.

Erlickas, Juozas
Er-115 Apreiškimai 366 / Juozapas ; surinko beigi spaudai parengė Juozas Erlickas. – Vilnius : Tyto alba, 2003. – 372 [4] p.

ISBN 9986-16-247-5

Poeto, prozininko, Nacionalinės premijos (1997) laureato apreiškimai, regėjimai, nuorodos kiekvienai metų dienai.

UDK 888.2-1

APREIŠKIMAI
366

Surinko beigi spaudai parengė *Juozas Erlickas*

Dailininkė *Ilona Kukenytė*

SL 1686. 2003 11 12
Tiražas 4000 egz. Užsakymas 1296
Išleido „Tyto alba", J. Jasinskio 10, 2600 Vilnius
tel. / faks. 2498602, tytoalba@taide.lt
Spausdino AB „Spaudos kontūrai", Viršuliškių skg. 80, 2065 Vilnius

ISBN 9986-16-247-5

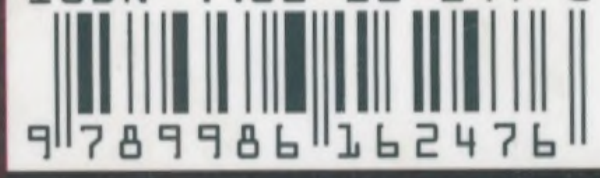

www.tytoalba.lt